

Vpl. Pyhäjärvi

Perjantai 22. helmikuuta 2008

Pyhäjärveläisyyden vaalija – Karjalan puolustaja

N:o 2 53. vuosikerta

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallinnolla juhlakokous

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallinto kokoontui 60-vuotisjuhlakokoukseensa Vammalan kaupunkiin lauantaia 16. päivänä.

Vaikka säätiön 60-vuotisjuhlaa vietettiin työn merkeissä, oli tilaisuuteen kutsuttu myös hallinnon jäsenet puoliset ja muutamia viime vuosien yhteistyökumppaneita kutsuvieraina. Niinpä yhteiseen valokuvaan kokoontui peräti 43 henkilöä. Hallinnon edustajia oli paikalla peräti 24 ja poissa matka- tai muun esteen takia oli vain neljä jäsentä. Kutsuvieraina olivat paikalla museonjohtajat Esko Pietilä ja Pekka Koskinen sekä Toivo Hinkkanen ja kunniajäsen Veikko Karvonen. Myös tilintarkastajista Orjo Pärssinen oli päässyt vaimonsa kanssa mukaan tilaisuuteen.

Ennen varsinaista kokousta suoritettiin säätiön johdon taholta kunniakäynnit entisten puheenjohtajien Jalmari Pusan, Matti Hinkkasen, Eemil Hinkkasen ja Erkki Pärssisen haudoilla. Jo edellisenä päivänä kukkaset laskettiin Mauri Vanhasen, Erkki Lindroosin ja Heikki Inkisen haudoille.

Juhlakokousta vietettiin lähes 50 hengen voimalla.

Antero Pärssinen (vas.), Yrjö S. Kaasalainen ja Reino Äikiä kunniakäynnillä Jalmari Pusan haudalla.

Yhteisen kahvihetken jälkeen hallinto siirtyi kokoustiloihin, ja kutsuvieraat ja puoliset toiseen kokoustilaan, jossa Yrjö Kaasalainen toivotteli heidät tervehdyspuheellaan. Veikko Karvonen kertoi Vammalan kuulumisista ja Marjo Ristilä-Toikka kertoi lehden teosta ja avustajien merkityksestä. Lisäksi nähtiin ”Muistojen järvi” video.

Hallintoneuvoston kokouksen alussa vietettiin hiljainen hetki 13.5.2007 kuolleen kunniapuheenjohtaja Erkki Pärssisen muistolle.

Tämän jälkeen alkoivat kokouksen rutiinit puheenjohtaja Antero Pärssisen johdolla. Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Markku Pusa ja Anne Viitaaakso-Kaasalainen.

Vuosikertomus ja tilin hyväksyttiin

Kokouksen alustuksen mukana oli hallinnon edustajille lähetetty niin vuosikertomus

kuin tiliselvityksetkin. Niinpä nyt päästiin nopeasti tarkempaan käsittelyyn.

Todettiin lehden tilaajamäärän säilyneen edelleen hyvänä jopa niin, että talousarvio ylittyi yli 1000 eurolla. Sen sijaan ilmoitustulot olivat hieman ennakoitua pienemmät.

Toimittajan vaihdos ja sen mukanaan tuomat järjestelyt oli hallituksen taholta toteutettu varsin taitavasti ja vaikka nyt onkin pitkään aikaan palkattu päätoimittaja työssä mukana, niin lehden toimittamisen kulut eivät sanottavammin ole lisääntyneet.

Valitettavasti hallitus joutui kuitenkin esittelemään tappiollisen tilinpäätöksen, sillä alijäämäksi kirjattiin nyt 4779,89 euroa. Alijäämää oli lisäämässä hieman ennakoitua pienemmät juhlatuotot.

Lisäksi kuluneen kertomusvuoden aikana on tuettu kyläkirjoja filmi- ym. hankkeita arvioitua enem-

män.

Myös ikävänä yllätyksenä koettiin elinkeinoverotuksen vaikutus säätiöiden toimintaan. Vpl. Pyhäjärvi-Säätiössä lehden toimittaminen ja kirjanmyynti katsotaan ko. verotuksen alaiseksi toiminnaksi. Niinpä vuoden 2006 lopullinen vero, vuoden 2007 ennakkoerot ja varaukset lopulliseen verotukseen vaativat yhteensä 1800 euron varauksen joka oli omiaan heikentämään tulosta. Säätiön omaisuustaseen loppusumma päättyi 141370,28 euroon.

Suurin osa tuosta summasta on kuitenkin käyttö-tarkoitukseltaan sidottuja rahastoja, joten omien pääomien kartuttaminen tulevina aikoina onkin ensiarvoisen tärkeää.

Yleiskeskustelun jälkeen ja tilintarkastuskertomuksen kuultuaan hallintoneuvosto vahvisti tilinpäätöksen ja tilivelvollisille myönnettiin vastuuvapaus vuoden 2007 tileistä ja hallinnosta.

Talousarviot hyväksyttiin

Kokous hyväksyi Vpl. Pyhäjärvi-lehden ja Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön talousarvion vuodelle 2008.

Lehden tilaushinta säilytetään entisenä eli 25 euroa. Hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille ei makseta kokouspalkkioita, mutta matkakorvaukset suoritetaan.

Lehden osalta talousarvio päättyi 1900 euron ylijäämään ja koko säätiön talousarvio päättyi 2700 euron ylijäämään. Talousarviossa on huomioitu myöskin säätiön historiikin painatuskuluja 5000 euroa ja myyntituloja 2500 euroa.

Lisäksi on huomioitu juhluvuoden päätöksenä 2000 euroa entisen kotiseutumme varhaisasutuksen tutkimuksiin sekä 2000 euroa entisen sankarihautausalueen kunnostukseen.

Perjantaina 22. helmikuuta 2008

Tietoa on

Nykypäivän ihmiselle tietoa mitä moninaisimmista asioista on saatavissa miltei rajattomasti. Käytävissä ovat niin eri aloja käsittelevät kirjat kuin myös ammatti- ja sanomalehdistö. Tieto on tullut kaikkien ulottuville. Paikkakuntien kirjastot tarjoavat lukelämyksiä niin eri kirjoihin kuin lehtiinkin nähden. Jos jotain teosta ei omasta paikkakunnan kirjastosta löydy, sitä hankintaan kaukolainauksina muualta. Television uutiset, ajankohtaisohjelmat ja dokumentit ovat monelle mieluisaa katsottavaa. Ja mitä on sitten tuo internet. Hakuohjelmien avulla yhdellä ainoalla sanalla voit löytää satoja selityksiä kysymääsi asiaan. Eteen saattaakin tulla tiedon liiallinen runsaus.

Meille pyhäjärveläisille on tuon kaiken edellä mainitun ohella käytettävissämme mainio Impi Wiikan kirjoittama pitäjähistoria "Vpl. Pyhäjärvi - Kappale kannakselaisvaiheita". Aikanaan kirjaa otettiin 2000 kappaleen painos ja myöhemmin vielä 500 kappaleen lisäpainos, ja silti kirjaa on nykypäivänä äärimmäisen vaikea hankkia omaan kotikirjastoon. Reino O. Kukon ja Kaarle Viikan Vpl. Pyhäjärvi-kirjaa sen sijaan on edelleen saatavissa.

Oman lehtemme tammikuun numerossa julkaisiin koko sivun mittainen pyhäjärveläisten kirjoittajien kirjoista koostuva luettelo. Useimmat näistäkin kirjoista on jo loppuunmyyty, mutta ainakin joitain kyläkirjoja on edelleen myynnissä. Useimpiin koulupiirikirjoihin sisältyy katsaus kotipitäjäme historiaan ja upeat mustavalkoiset valokuvat tuovat kerrotun asian elävästi silmiemme eteen. Vpl. Pyhäjärvi-lehti on jo yli viidenkymmenen vuoden ajan ilmestynyt kerran kuukaudessa koteihimme. Vanhoja lehtiä selaillessa voi hyvin todeta kuinka valtaisa tietomäärä sieltä löytyykään. Silti on vielä paljon osa-alueita, jotka vaativat edelleen tarkennuksia ja asioiden tutkimista.

Miten sitten ennen vanhaa tieto kulki? Käkisalmen Sanomat ilmestyi muutaman kerran viikossa. Esimerkiksi Jaaman kylään tuo lehti ilmestyi joka taloon. Karjala-lehteä tuli kylään vain kahteen taloon. Suuren maailman asioita varsinkin ensimmäisen ja toisen maailmansodan aikoihin kerrottiin lehden etusivuilla. Oman pitäjän asioita oli lehdessä vähintään kerran viikossa. Maanviljelijä Jalmari Pusa, vaatturi Leino Pennanen, agronomi Väinö Lehtonen ja monet muut henkilöt toimittivat tietoa Pyhäjärveltä. Kaikki kunnalliset kuulutukset julkaistiin tässä lehdessä. Televisiota ei ollut, puhelin oli harvinainen. Radiot - nuo räätisevät ihmevekkotimet alkoivat myös yleistyä.

Meillä tämän päivän ihmisillä on paljon paremmat mahdollisuudet saada tietoa. Kenenkään ei tarvitse enää olla epä tietoinen missä Pyhäjärvi Vpl sijaitsi, miten siellä elettiin ja miten kotiseutu menetetttiin. Meidän vanhempien tehtävänä on saattaa myös nuorisomme tiedon lähteille. Tähän on yhtenä hyvänä keinona Vpl. Pyhäjärvi-lehden saattaminen nuorison käden ulottuville.

REINO AIKIÄ

Suvannon seudun sukututkimuspiiri aukoo yhdessä salaisuuksia

Suvannon seudun sukututkimuspiiri kokoontui 19. tammikuuta 2008 kokoukseen Karjalatalolla Helsingissä. Kokouksessa valittiin Eija Savolainen ja Kauko Hinkkanen edustamaan vuodeksi 2008 Vpl. Pyhäjärveä sukututkimuspiirin vetoryhmässä.

Kokouksessa saimme monia vinkkejä sukututkimuksen salaisuuksiin. Perukirjat ovat avartavia tietolähteitä sukututkijoille. Sieltä löydät mm. esivanhempien puumerkkejä. Mielenkiintoisen lisän perukirjat antavat silloin, kun leski meni uusiin naimisiin. Tietolähteet eivät rajoitu ainoastaan Pyhäjärven seurakuntaan, vaan tiedot hajaantuvat myös naapuripiittäjiin – jopa kauemmas.

Muuttokirjat olivat tämän kokouksen erityistarkastelun kohteena. Siinä riittikin kokouksen osanottajille pohdittavaa. Olihan esillä oleva teksti kirjoitettu vanhaalla ruotsinkielellä. Selvisimme tilanteesta Eeva Malkamäen ansiokkaalla opastuksella. Muuttokirjat on kirjattu eri seurakunnissa eri sisältoisena ja eri tavoin, joten pohdittavaa riittää sukututkijalle.

Eeva Malkamäki opasti muuttokirjojen tutkimista.

Pyhäjärven rippikirjojen digitointi on loppusuoralla.

Niitä saamme tutkia tuonnempana, kunhan tiedot saadaan siirrettyä sukututkimuspiirin verkkosivuille

www.suvannonsuvut.net.

Siellä kannattaa vierailla jo nyt, niin pysyt ajan tasalla tapahtumistamme.

Sukututkijat tekevät matkan Viipuriin 21.-22.4.2008. Ensimmäisenä matkapäivänä tutustumme Viipurin kaupunkiin osanottajien toivomusten mukaan ja toinen päivä on varattu Viipurin maakunta-arkistokäyntiä varten.

Ilmoittautumisia vastaanottaa Leena Repo helmikuun loppuun asti; puh. (019) 687 2680 tai 040- 743

3254. Kts. tarkemmin ilmoitus sivulta 11.

Seuraava kokous on 12.4.2008 kello 14.00 Karjalatalolla. Vetovastuussa on tuolloin Metsäpirtti. Vараа aika kalenterisi jo tässä vaiheessa.

KAUKO
HINKKANEN

Tehdään naapurit tutuiksi

Kuuden entisen Käkisalmen alueen kunnan perinneyhteisöt ovat jo pitkään tehneet yhteistyötä. Metsäpirtin, Pyhäjärven, Raudun, Räisälän, Sakkolan ja Vuokselan pitäjät yhteisöt, säätiöt ja seurakunnat, ovat kokoontuneet pari, kolme kertaa vuodessa pohtimaan yhteisiä asioita.

Tätä kuuden pitäjän muodostamaa yhteistyötä on alettu epävirallisesti kutsua Suvannon seudun pitäjät yhteisöjen nimellä. Seitsemänteen pitäjään on tänä vuonna tullut mukaan myös Käkisalmen säätiö.

Näiden kuuden kunnan sukututkijat ovat myös jo vuosia tehneet yhteistyötä Suvannon seudun sukutut-

kijoiden piirissä. Näissä yhteisissä neuvotteluissamme olemme jakaneet kokemuksiamme ja voineet auttaa toinen toisiamme. Yhteistyössä on järkeä, koska pyörä ei kannata kaikkien yrittää omin päin keksiä.

Pari vuotta sitten päättimme, että järjestämme pitäjät yhteisöjen aktiivitoimijoille tutustumismatkan omien kotipaikkojen naapuripiittäjiin Käkisalmen läänin. Tarkoituksena oli, että naapurikunnat ja niiden nykyiset asukkaat tulisivat tutuiksi. Toimivat pitäjät yhteisöjen jäsenet järjestävät ja johtavat usein kotiseutumatkoihin. Kun naapurikuntien nähtävyydet tulevat toimihenkilöille tu-

tuiksi, on helppo laajentaa kotiseutumatkien kohdealuetta oman kotipitäjän ulkopuolelle.

Viime keväänä teimme ensimmäisen Suvannon seudun pitäjät yhteisöjen yhteisen matkan kotikonnuille Karjalaan. Matkakohteina olivat Räisälä ja Pyhäjärvi sekä Käkisalmen linna ja museo. Matkan järjestäjänä toimivat Räisälän ja Pyhäjärven perinneyhteisöjen toimihenkilöt. Matka oli muuten erittäin onnistunut, mutta erilaisien yhteensattumien vuoksi vain puolet Suvannon seudun kunnista oli edustettuina.

Keväällä toukokuun 1.-

4. päivä teemme toisen tutustumismatkan Suvannon seudun kuntiin. Nyt ovat vuorossa Sakkola ja Vuoksa. Tavoitteena on, että kunkin pitäjän perinneyhteisöistä saataisiin 5-6 henkilöä mukaan matkalle. Majoittuminen on ilmeisesti Kiviniemessä tai jossain muualla entisen Sakkolan alueella.

Sakkolan ja Vuokselan nähtävyyksiin tutustumisen lisäksi järjestämme yhteisen tilaisuuden Metsäpirtin, Pyhäjärven, Raudun, Räisälän, Sakkolan ja Vuokselan kuntien nykyisten johtajien sekä Käkisalmen alueen johdon kanssa. Näin myös alueen nykyiset johtajat tulevat perinneyhteisöjen toimijoille tutummiksi.

Toivon, että pitäjät yhteisöt sopisivat keskenään, ketkä aktiivisista jäsenistä lähtevät mukaan tutustumismatkallemme. Lähtijöiden nimet tulisi olla järjestäjien tiedossa viimeistään pääsiäisenä mennessä.

Yhteistä voitte ottaa keväen matkan järjestäjiin Taisto Virkkiin, e-mail taisto.virkki@luukku.com, p. 0400-576722) tai

Hannu J. Paukkuun hannu.paukku@punkkalaidun.fi tai puh. 0500 741 296.

HANNU J. PAUKKU
Sakkola-Säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja

Suvannon seudun pitäjät yhteisöjen yhteisneuvottelu pidettiin 27.1.2008 Karjalatalolla Helsingissä. Kuvassa vasemmalta Juhani Huppunen, Kalevi Paavilainen, Aila Alanen, Kalevi Hyttiä, Hannu Turkinen, Robert J. Rainio, Yrjö Koskinen, Taisto Virkki, Marja Huovila, Ilmi Pesonen, Hannu J. Paukku, Arja Hiiri, Inkeri Hiiri, Yrjö S. Kaasalainen, Anja Kuoppa ja Kalervo Huppunen. Kuva Taisto Virkki.

Hallitus ja hallintoneuvosto.

Henkilövalinnat yksimielisiä

Hallintoneuvoston puheenjohtajiksi vuodelle 2008 ja aina seuraavaan vuosikokoukseen saakka valittiin Antero Pärssinen ja Heikki Kiiski. Hallituksen erovuorossa olevat varsinaiset jäsenet Salme Rintala ja Marja Härmä valittiin uudelleen. Salme Rintalan henkilökohtaiseksi varajäseneksi valittiin Eino Kalloksen kieltäydyttyä Markku Pusa ja Marja Härmän henkilökohtainen varajäsen Helka Mäkelä valittiin uudelleen. Valinnat koskevat vuosia 2008-2009.

Hallintoneuvoston erovuoroiset varsinaiset jäsenet Antero Pärssinen, Kyllikki Laitinen ja Paavo J. Paavola valittiin uudelleen. Rainer Pärssinen halusi jättäytyä pois hallinnosta ja hänen tilalleen varsinaiseksi jäseneksi nostettiin varajäsen Markku Pärssinen. Varajäsenistä olivat erovuorossa Jari Kukko ja Raija Holma ja heidät valittiin uudelleen. Kaikki nämä valinnat koskevat kolmen vuoden jaksoa. Markku Pusan tilalle hallintoneuvoston varsinaiseksi jäseneksi valittiin Kari Äikäs Mouhijärveltä ja hänen toimikautensa koskee Pusan jäljellä olevaa toimikautta eli vuotta 2008. Markku Pärssisen tilalle varajäseneksi valittiin Esko Pulakka Nokialta ja hänen toimikautensa koskee vv. 2008-2009.

Varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin HTM, merkonomi Jukka Kangasperko ja merkonomi Orjo Pärssinen sekä varatilintarkastajaksi HTM, merkonomi Ilkka Tähtinen ja kirjanpito toimiston johtaja Päivi Yli-Mattila.

Asiamiestä ja taloudenhoitajaa etsitään

Hieman visaisemman henkilövalinnan eteen hallintoneuvosto on joutumassa säätiön asiamiehen ja taloudenhoitajan paikkaa täytenä.

Reino Äikiä on ilmoitta-

nut, että hänen jo vuonna 1973 alkanut toimikautensa tulee päättymään vuoden 2008 aikana. Asialle olisi ollut eduksi jos jo tässä vaiheessa olisi voitu valita henkilö tai henkilöt tutustumaan tähän tehtävään. Tunnusteluista huolimatta ei vapaaehtoisia kokouspäivään mennessä ollut ilmiantunut.

Kun asiamiehen valinta kuuluu säätiön sääntöjen mukaan hallintoneuvostolle, päätettiin hallitukselle antaa nyt valtuudet täyttää paikka niin, että ei toiminnalle tule katkosta. Reino Äikiä totesi vuoden 2008 hallinnon kokouksen voitavan pitää heti helmikuun alussa 2009.

Määrärahaa varhaisasutuksen tutkimiseen

Hallituksen puheenjohtaja Yrjö S. Kaasalainen ilmoitti kokoukselle hallituksen ehdotuksen siitä, että juhluvuoden merkeissä varataan 2000 euron määräraha käytettäväksi yhtenä tai useampana vuonna suomalaistutkijoiden suorittamiin tutkimuksiin entisellä kotiseudullamme Pyhäjärvellä.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti ko. määrärahan myöntämisestä.

Vuoden 2008 juhlat Mouhijärvellä 19.-20.7.

Juhlajärjestelyt ovat jo varsin pitkälle viedyt. Juhlapuheen tulee pitämään hallintoneuvoston puheenjohtaja Antero Pärssinen.

Muistojen illassa Salme Rintala pitää esityksen Impi ja Karl Wiikasta. Juhlapäivien muu ohjelmaa pitää sisällään sukuseminaarin, nuorten tapahtuman, muistojen illan ja ilmatan lauainta, ja juhlemessun ja päiväjuhlan sunnuntaina.

Mouhijärven seurakunta ja kunta ovat mukana järjestelyissä yhdessä Mouhijärvellä asuvien pyhäjärveläisten ja Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön kanssa.

Vpl. Pyhäjärvi-lehdessä tiedotetaan juhlistu useaan otteeseen ja juhlanumero heinäkuun alussa kertoo tarkat yksityiskohdat.

Nokia kutsuu vuonna 2009

Hallituksen puheenjohtaja Yrjö S. Kaasalainen toi kokousvälelle myös ilouutisen vuoden 2009 juhlapaikkakunnasta. Esko Pulakka ja Pulakan Sukuseura ovat ottaneet vastuulle juhlien järjestämisen Nokialla. Näin jo hyvissä ajoin niin juhlien järjestäjät kuin juhla vieraitkin voivat varautua vuoden 2009 juhliin.

Pitäjälehden kehittäminen

Kokouksessa todettiin uuden päätoimittajan pääseen hyvin mukaan Vpl. Pyhäjärvi-lehden toimittamiseen. Ammattitaitoa toki Marjo Ristilä-Toikalla oli jo entuudestaan.

Lehden sisällöstä keskustelu jätettiin vähemmälle, koska kokouksen kireäkö aikataulu ei antanut siihen myötä ja toisaalta päätoimittaja ei ollut tässä kokouksessa paikalla. Se toki todettiin jo talousarvion käsittelyssä, että lehti tulee edelleenkin kerran kuukaudessa ja aineistosta riippuen joka toinen lehti pystytään tekemään tarvittaessa 12-sivuisena.

Museolle tulossa uusi näyttely

Todettiin, että apurahojen haku aika on vielä meillä ja jätettiin hallituksen tehtäväksi tehdä maaliskuussa käsiteltävä apurahojen saajista.

Tyrvään seudun Museossa yläkerran tiloissa oleva pyhäjärveläistä kalastusta käsittelevä näyttely on päättynyt, ja maaliskuun alkuun mennessä pysytetään uusi, Pyhäjärven kuntaa ja kunnallishallintoa käsittelevä näyttely.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja esitteli Suvannon Sukututkimuspiirin toimintaa ja todettiin talennustöissä olevan useita pyhäjärveläisiä mukana. Sukututkimuspiirin tietoja on nähtävissä myös säätiön kotisivuilta.

Hallituksen puheenjohtaja Yrjö S. Kaasalainen kertoi Suvannon alueen sääti-

Kaukaisin kokousvieras oli Espanjasta asti puolisonsa kanssa saapunut Martti Pärssinen (toinen oik.) Edessä vas. hopeamerkillä kiitetty Raija Holma.

Uudet kunniajäsenet Salme Rintala ja Reino Äikiä.

öiden ja pitäjäyhteisöjen kokoonnutumista ja yhteistoiminnasta. Tulevan kevään aikana suoritetaan yhteinen tutustumismatka kohteena Sakkola ja Vuokselä. Myös pyhäjärveläiset voivat osallistua 5-6 hengen voimin matkaan.

Salme Rintala ja Reino Äikiä kunniajäseniksi

Kokouksen lopussa hallituksen ja hallintoneuvoston puheenjohtaja ehdottivat, että lehden toimituksessa monet vuodet aktiivisesti mukana olleet Salme Rintala ja Reino Äikiä kutsuttaisiin säätiön kunniajäseniksi. Hallintoneuvosto yhtyi kättentaputuksen kannattamaan päätöseen.

Puheita ja tunnustusta

Juhlat jatkuivat tämän jälkeen ravintolasalissa. Hallituksen puheenjohtaja Yrjö S. Kaasalainen toivotteli vierait juhla lounaalle tervetulleiksi. Laila Innanen esitti lausuntaa.

Maittavan juhla-aterian yhteydessä hallintoneuvoston puheenjohtaja Antero Pärssinen piti puheen, jossa hän muisteli säätiön perustamisesta ja niiden henkilöiden kauaskantoista työtä, jonka avulla säätiö on nyt ehtinyt jo 60 vuoden ikään. Vaikka säätiön varat ovatkin tällä hetkellä varsin pienet, vuosien myötä on esimerkiksi rajantakaisiin muistomerkkeihin, Alavuden muistomerkkiin

ja alttaritaulun kunnostukseen ja erilaisiin kirjahankkeisiin vuosikymmenien aikana käytetty rahavaroja useita kymmeniä tuhansia euroja. Nuorisolle on myös säätiön alkuajoista lähtien voitu myöntää stipendiejä. Tyne Lehikoisen ja muiden rahastojen varoista on vuodesta 1983 lähtien apurahoja jaettu 370 kpl yhteissumman ollessa 87 600 euroa.

Säätiön asiamies Reino Äikiä kertoi säätiön historiikin lähimpänä kirjapainoon. Juhlataiputusta haluttiin saada vielä valokuvia julkaisuun. Äikiä painotti puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien suurtä panosta säätiön jo 60 vuotta kestäneessä työssä. Impi Wiikan 1950 julkaistu Pyhäjärvi historia on lajissaan varmasti ainutlaatuinen. Se on todella arvokas tietopaketti, josta niin muut tukijat kuin kyläkirjojen kirjoittajatkin ovat saaneet arvokasta tietoa. Myös yhteistyö 1990-luvulla Erkki Pärssisen puheenjohtajakaudella rajantakaisiin viiranomaisiin on onnistunut hyvin. Olemme saaneet vaikeuksitta toteuttaa monta hyvää ja tärkeää asiaa.

Säätiön asiamies Reino Äikiä ilmoitti hallituksen hakeneen kolmelle pitkään niin säätiön kuin muussakin karjalaistoiminnassa mukana olleille henkilöille liiton kultaisista ansiomerkkeistä. Tämä asia käsitellään myöhemmin keväällä ja aivan varmasti Mouhijärven

juhlien yhteydessä asiaan voidaan palata.

Nyt tässä juhlassa jaettiin Karjalan Liiton hopeinen ansiomerkki Raija Holmalle. Pronssiset ansiomerkit saivat: Marja Härmä, Laila Innanen, Lea Jokinen, Jukka Kangasperko, Kyllikki Laitinen, Merja Luukkanen, Martti Pärssinen, Orjo Pärssinen ja Anne-Viitaakso-Kaasalainen.

Numeroiduilla pienenosaakunoin muistettiin: Heikki Kiiski, Niilo Pirkkainen, Jari Kukko, Helvi Wilkko, Arja Hiiri, Helka Mäkelä, Paavo J. Paavola ja Yrjö Inkinen.

Yrjö Inkisen pyhäjärveläisistä raaka-aineista valmistetut numeroidut pöytälineissä olevat kynät saivat Nestori Kaasalainen, Juhani Forsberg, Esko Pohjolainen, Markku Pusa, Toivo Hinkkanen, Esko Pietilä, Pekka Koskinen ja Markku Pärssinen.

Kalevala-korut saivat Salme Rintala, Mirja Tenkanen ja Helvi Äikiä. Karjala-solmineulat saivat Antero Pärssinen, Yrjö S. Kaasalainen, Tuomo Hinkkanen, Veikko Karvonen, Rainer Pärssinen, Eino Kallonen ja Reino Äikiä.

Toivo Hinkkanen käytti tilaisuudessa puheenvuoron, jossa hän muisteli niitä aikoja jolloin hän oli säätiön hallinnossa mukana. Puheenvuoron käyttivät lisäksi Martti Pärssinen ja museonjohtaja Pekka Koskinen.

REINO ÄIKIÄ

Hallituksen järjestäytymiskokous

Hallituksen kokouksessa säätiön hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Yrjö S. Kaasalainen ja varapuheenjohtajaksi Juhani Forsberg.

Yrjö Kaasalaisen johdolla talkooryhmä suorittaa sankarihautausalueen aidan kunnostamisen. Lisäksi säätiön edustajat osallistuvat Suvannon alueen säätiön yhteismatkalle 1.-4.5. ja tutustumiskohteena ovat Sakkola ja Vuokselä.

Myös Tampereen kesäjuhliin osallistutaan myöhemmin tarkemmin päätettävällä tavalla.

Rakkaamme

Viljo Ilmari Kuisma

* 18.09.1928 Pyhäjärvi Vpl
† 07.01.2008 Asikkala

*Herra on minun paimeneni,
ei minulta mitään puutu.
Hän vie minut vihreille niityille,
hän johtaa minut vetten ääreen,
siellä saan levätä.*

Veljeä ja enoa lämmöllä muistaen

Elsa
Kari perheineen
Esko perheineen
Timo perheineen
sukulaiset ja ystävät

Siunattu lähimpien läsnä ollessa.
Lämmिन kiitos osanotosta.

Rakkaamme

Pentti Juhani Kalmi

* 21.03.1938 Vpl. Pyhäjärvi
† 18.01.2008 Huittinen

*Nyt olen vapaa ja mukana tuulen,
saan kulkea rajoilla ajattomuuden.
Olen kimmallus tähden, olen pilven lento.
Olen kostean aamun pisara hento.
En ole poissa, vaan luoksenne saavun,
mukana jokaisen nousevan aamun
ja jokaisen tummuvan illan myötä
toivotan teille hyvää yötä.*

Kaivaten
Maija-Liisa
Lasse, Laura, Elias, Luukas ja Aatos
sisko perheineen
veljet perheineen
muut sukulaiset ja ystävät

Siunattu hiljaisuudessa.
Lämmिन kiitos osanotosta.

Rantakylän pojan rakkauskirje

Rantakylään kulki posti Käikisalmesta. Rantakylästä Matti Vatanen kuljetti postia. Kolme kertaa viikossa: tiistaina, torstaina ja lauantaina. Rantakylässä ei ollut virallista postipysäkkiä, vaan Lehtisellä oli postin jakelupaikka. Lehtiseltä posti-Matti otti aamulla lähtevän postin ja illalla toi siihen tulevan postin.

Kerran eräs Rantakylän poika päätti kirjoittaa tyttöystävälleen rakkauskirjeen, ja laitoi kirjoitetun kirjeen kuoreen ja vei Lehtiselle lähtevien kirjeitten joukkoon. Kun posti-Matti otti lähtevät postit siitä, hän huomasi, että yhdessä lähtevässä kirjeessä ei ollut vastaanottajan nimeä eikä osoitetta. Posti-Matti kysyi Lehtiseltä, kuka tämän kirjeen on tuonut. Lehtinen sanoi, että poika sen toi. Posti-Matti ensin ajatteli, ettei hän sellaista kirjettä mihinkään vie. Mutta kun posti-Matti oli ennenkin vienyt sen pojan lähettämiä kirjeitä, ja tiesi tytön nimen jolle poika kirjoitti, niin Matti kirjoitti tytön nimen ja osoitteen ja vei kirjeen postiin.

Illalla Matti tuli Käikisalmesta ja toi taas tulevan postin. Se poika oli postia varttumassa. Nyt Matti kysyi pojalta, sinäkö se laitot tänä aamuna sen kirjeen? Poika sanoi, minä – mitä sitten? Matti taas kysyi kenelle ja mihin sinä meinasit sitä lähettää? Nyt poika jo vähän häkeltyi. Matti sanoi, kun siinä, ei ollut vastaanottajan nimeä eikä osoitetta. Poika vähän kainosti sanoi; sille tytölle minä sen ajoin lähettää. Nyt Matti raapi vähän tukkaansa, ja sanoi, että nyt minä tein virheen – minä kirjoitin sinun enosi nimen ja osoitteen.

Poika oli vähän aikaa kuin tulisilla hiillillä. Poika tuumaili, että hänen täytyy lähteä heti sinne enon luokse selvittämään sotku. Sitten Matti sanoi, että kyllä minä sen tytön nimen siihen kirjoitin. Se helpotti poikaa. Poika maksoi Matille nimen kirjoittamisesta hyvän hinnan. Jätin tytön ja pojan nimen mainitsematta. Mutta se poika en ollut minä.

TAUNO TORKKELI

Kirkonsanoma

Älä luovu Jumalasta ja tolppatiestä

Olin sielunhoitopäivillä. Eräänä keskusteluaiheena oli ”luopuminen”. Monenlaisia menetyksiä oli koettu. Pienen lapsen kuolema tuntui koskettavan kipeimmin. Aihe sai meidät kyslemään, luopuuko ihminen vapaaehtoisesti mistään mitä hän pitää omanaan. Eikö viime kädessä ole aina pakko?

Jeesus tarjoaa meille mallin opettellessamme luopumisen läskyä. Hän rukoili: ”Isä, kaikki on mahdollista

sinulle; ota pois minulta tämä malja. Mutta ei mitä minä tahdon, vaan mitä sinä.” Luopumisen oikea motiivi on kuuliaisuus Jumalan tahdolle.

Pohdimme myös sitä, mistä emme saa luopua. Tutkistelumme lopputuloksen voi kiteyttää erään ystävän nuorena saamaan elämänohjeeseen: ”Älä luovu Jumalasta ja tolppatiestä.”

Jumalan neuvoma turvallinen elämäntie on varustettu Hänen hyvien käsky-

jensä ”tolpilla”. Kuitenkin kukin meistä on poikennut omalle tielleen. Harhapoluitamme johtaa vain yksi tie takaisin elämäntielle. Se tie on opastettu ”tolpalla”, joka on ristinmuotoinen. Se on anteeksipyyttämisen ja anteeksisaamisen tie. Jumala vieritti synnin tuomion meidän päällemme Jeesuksen päälle hänen kuollessaan ristillä meidän puolestamme. Siksi saamme uskoa runoilijan tavoin:

”Vaikka luovuinkin liitos-

tasi, vaikka jouduitkin kauaksi pois, silti taivaallinen Isäsi sinun koskaan ei hukuvan pois.

Kotiin lähteä saat Isän luo, joka lastansa niin odottaa.

Isä velkasi anteeksi suosi, sillä syntistä hän rakastaa.

Kotiin, kotihin, Isän lapsena käy takaisin.

Verellään, verellään sinutkin, Jeesus ostanut on sinutkin.” SK 206

MIRJA TENKANEN

Maanviljelijä Pentti Kalmin muistolle

Huittisissa kuoli vaikean sairauden murtamana tammi-kuun 18. päivänä maanviljelijä Pentti Kalmi.

Hän oli syntynyt Vpl. Pyhäjärvellä 1938. Jatkosodan viimeisenä vuonna 1944 Pentti muutti sotalapsena Ruotsiin. Pentti pääsi siellä hyvään kotiin ja niinpä hän kiintyi siellä oloon niin, että Suomeen palatessaan hän oli unohtanut suomenkielenkin kokonaan. Yhteydet Ruotsiin säilyivät läheisinä aina tähän päivään asti.

Pentti kuului Helmi ja Jalmarin yhdeksänlapsiseen perheeseen. Veljeksi oli yhteensä seitsemän ja siskoja kaksi. Jo Karjalassa ollessa perheen isä Jalmar Kalmi oli harastanut erikoismaataloutta. Evakkovaiheen jälkeen heille löytyi uusi maatila Huittisten Vesiniityltä ja erikoisviljelyä jatkettiin koko perheen voimin.

Oman maatilalla Pentti Kalmi hankki Huittisten Räikänmaasta 1964. Avioliiton hän solmi kaupungin

pääkirjanpitäjä Maija-Liisa Kalmin kanssa 1966. Perheeseen syntyi aikanaan Lassepoika. Pentin kuolinhetkellä lastenlapsia oli kolme. Heidän kanssaan Pentti pitikin tiiviisti yhteyttä viimeisinä vuosinaan.

Pentti jatkoi ostamallaan tilalla erikoismaataloutta. Erityisesti punajuurenviljely oli keskeistä Pentin maatilalla. Maatilansa yhteyteen Pentti Kalmi perusti Räikän Konepajan, jossa hän kehitti useita koneita erikoismaatalouden käyttöön. Pejo-punajuuren ja pork-

kanan korjuukoneet hän kehitti ja suunnitteli viljelijän ehdoilla. Molemmat tyytit ovat edelleen hyvin käyttökelpoisia ja toiminnassa monilla maatiloilla. Niitä myytiin vientiin myös Venäjälle, Viroon ja Latviaan.

Vuonna 2004 Pentti siirtyi eläkkeelle ja maatila ja konepaja myytiin. Kalmit muuttivat tämän jälkeen viettämään eläkepäiviä Huittisten Sahamäkeen Pentin äidin ja isän aikanaan rakentamaan taloon. Talon oli suunnitellut Pentin Ruotsiin sotalapsena jäänyt Eino-veli, joka oli arkkitehti. Pentti remontoiti talon täysin ja eläkeläiset alkoivat viettää ansaittuja eläkepäiviä. Viimeisenä rakennushankkeena Pentillä oli oman hissimökin rakentaminen Sahamäkeen.

Pentti osallistui tarmokkaasti Kalmin läheisten sisarusten yhteisiin tapaamisiin sekä laajemmin Kalmin sukuseuran toimintaan, muun muassa suku-

seuran matkalle Kanadaan Pehr Kalmin jalanjäljissä.

Pentti Kalmi kuului lähes 30 vuotta Huittisten Säästöpankin isännistöön. Hänet valittiin vuoden maaseutuyrittäjäksi v. 1990 ja hän on saanut maaseutukeskusten liiton hopeisen ansiomerkin. Kalmi toimi Huittisten Karjala-seurassa ja toimi seuran tilintarkastajana. Entiselle kotiseudulle suuntautuivat monet suvun matkat ja niihin Pentti osallistui erityisen mielellään.

Pentti Kalmi arvosti yrittämistä ja yrittäjyyttä. Hän oli aina valmis jakamaan tietoaan ja taitojaan muillekin. Vaikeasta sairaudesta huolimatta hän säilytti tiiviin kanssakäymisen sukulaisiinsa ja ystäviinsä loppuun saakka. Jäämme kaipaamaan Pentin iloista ja touhukasta elämänsäntettä.

Pentti Kalmin siunaus toimitettiin läheisten läsnä ollessa 9.2.2008 Huittisissa.

Muistoja mökkien ahertajista

Liisa oli tavallaan leski-ihminen, hän eläi kahden lapsensa kanssa pienessä rantamökissä. Laatokan rannalla, kapean kannaksen toisella puolella metsän laidassa. Mies oli ollut ammattikalastaja, joka kalasti myös porukalla miesten kanssa. Kalastuksella hän elätti perhettään, ja toimeentulo oli aika ajoin niukkaa. Työssä oltiin luonnon armoilla, meri oli joskus julma ja otti omansa – muutamat eivät palanneet kalamatkoiltaan koskaan.

Liisa oli inkeriläinen kuten miehensäkin. Elettii vapaussodan jälkeisiä kovia aikoja, ihmisiä katosi kalaperäisellä tavalla, ja niin kävi Liisankin miehelle. Liisasta tuli yksinhuoltaja, jonka oli pakko pärjätä ja tehdä sen eteen jotakin. Hän ryhtyi leipomään vuoropäivinä piirakoita, ruisleipää

ja erilaisia kala-, lanttu- ja perunakukkoja, myi niitä ja sai siitä pienen elantonsa lapsilleen ja itselleen.

Liisan pienessä mökissä käydessä oli aina lämmin tunnelma, ja häneltä liiken jokaiselle piirakka tai jokin lämpimäinen, Liisa antoi sen aina iloisella mielellä. Mökissä oli leivinuuni keskeisellä paikalla lämpöä luomassa, ikkunasta välkkyi laaja meri, talvisin silmin kantamaton valkoinen ulappi.

Lähistöllä oli Yrjön pieni mökki. Niin pieni, että sänkykapean mahtui ja pieni neliskulmainen työpöytä laatikkoineen, ja pieni hella ovennurkassa. Yrjö oli näet kelloseppä, joka korjaili kyläläisten kelloja – aina naapurikyliä myöten tuli asiakkaita. Seinät olivat täynnä rautanauloja, joissa kyläläis-

ten kellot riippuivat. Siihen aikaan oli naisille enimmäkseen kaulakelloja, miehillä taas taskukelloja vitjoineen, perineen, jotka riippuivat liivin rintataskussa. Erilaisia seinä- ja herätyskelloja, kun Yrjö taitavasti korjaili.

Yrjön mökissä poikkeus paljon ihmisiä muuten vaan rupattellessa. Yrjö oli seuralainen ihminen ja mökki muutenkin keskeisellä paikalla kylässä, oli hyvä poiketa. Ei silloin tarvinnut mitään peljätä: jos lähti pois mökistä, niin meitä (luuta) oven eteen riitti muistuttamaan, ettei ketään ollut kotona.

Samassa niemekkeessä oli myös seppä Onnin paja, josta kuului päiväkaudet kilkutus ja kalkutus, paitsi sunnuntaisin. Ahjo hehkui kuumuuttaan, raudat oikeivat kuin väntäytyivät toi-

vottuun muotoon. Hevosten kengitys kävi käden käänteessä, kun isännät tulivat hevossineen paikalle. Sepällä oli tumma, nokin haalarit yllään, kasvot noessa, vain silmät välkkyivät tummia kasvoja vasten.

Seppä oli kiireinen mies arkena, mutta sunnuntaikalla hän vietti kirkkokäynnillä polkupyörällä ajaa 12 kilometriä edestakaisin, oli kesä tai talvi, kuntoillen taas seuraavan viikon koitoksia varten.

Satamaan vievän tienposkessa oli kahvila, jossa matkakaaja voi nauttia kahvista ja juuri paistetuista munkkirinkiloista, ja samalla katsella ulapalla lipuvia laivoja ilman suurempia kiireitä.

Näin elämä jatkui kylällä päivästä toiseen leipoen, kelloja korjaten ja ahjoa kilkuttellen.

SUOMA SAARINEN

Merkkipäiviä

Onnittelut Musakan pojille

Maaliskuussa Musakan Annin ja Villen jälkeläisistä kolme täyttää pyöreitä vuosia.

Aarno Sulonpoika Musakka täyttää 70 vuotta 5.3.2008

Teuvo Juhonpoika Musakka täyttää 80 vuotta 11.3.2008

Jorma Einonpoika Musakka täyttää 70 vuotta 12.3.2008

Me kaikki serkut ja sisarukset perheineen haluamme toivottaa onnea syntymäpäiväsankareille. Kesällä heti juhannuksen jälkeen lähemme isolla joukolla viettämään syntymäpäiväjuhla Pyhäjärvelle, suvun entisille kotitanssereille.

Aarno Sulonpoika Musakka.

Jorma Einonpoika Musakka.

Teuvo Juhonpoika Musakka.

Nuijan varresta

Vastuunkantajia tarvitaan

Oma Säätiömme on toiminut jo 60 vuotta karjalaisen perinteen ja kulttuurin vaalijana sekä yhdyssiteenä Vpl. Pyhäjärven entisille asukkaille ja heidän jälkipolvilleen.

Paljon oli menetetty, mutta kaikkea ei haluttu menettää. Yhdessä kannettiin vastuuta henkisen ja taloudellisen toiminnan tukemiseksi ja kehittämiseksi. Monet muistot ja palava rakkaus entiseen kotiseutuun yhdisti ihmisiä voimakkaasti. Iloja ja suruja, myötä- ja vastamäkiä on yhdessä koettu, mutta uskoa paremmasta huomisesta ei ole menetetty.

Tuo aika on ollut paitsi sopeutumista, mutta myös juurtumista tänne uusille asuinsijoille. On ymmärrettävää, että vanhempi väestö ei täysin tänne juurtunut, koska heidän suurena toiveena oli pian päästä muuttamaan takaisin kotiin Karjalaan. Tuo toive ei ole vielä toteutunut.

Tänään voidaan todeta, että täällä syntyneillä uusilla sukupolvilla ei ole omaa kohtaisia muistoja Karjalasta. Opiskelun ja ammatinvalinnan sekä avioliiton myötä me olemme juurtuneet tänne ja löytäneet paikkamme yhä teiskuntamme jäseninä.

Meidän kotimme ja kotiseutemme on täällä. Olemme kuulleet lukemattomia kertomuksia vanhemmitamme ja sukulaisiltamme ennen elätystä elämästä kotona Karjalassa.

Onpa moni meistä vierailutkin luovutetulla alueella katsomassa kotipaikkoja ja tutustunut paikalliseen väestöönkin. Nämä kokemukset ja tiedot ovat auttaneet meitä ymmärtämään kansamme ja heimme vaihteita kuin myös

Pyhäjärveläisyyttä.

Pyhän-Säätiön perustaminen v.1948 on ollut oikea ja kauaskantoinen päätös rakentaa ja viitoittaa tietä jälkipolville. Me kunniotamme ja muistamme näitä henkilöitä kiitollisin mielin. Mutta nyt tarvitaan meitä nuorempia vuorolamme pyhäjärveläisyyden ja karjalaisuuden vastuunkantajiksi. Miten se käytännössä voisi tapahtua? Siihen tarjoutuu monenlaisia mahdollisuuksia. Tässä muutamia esimerkkejä.

Liity paikalliseen Pyhäjärvi kerhoon tai seuraan ja anna oma panoksesi sen toimintaan. Tule Vpl. Pyhäjärvi-juhille Mouhijärvelle. Tarjoa kyyti vanhemillesi tai isovanhemmillesi, jolloin hekin pääsevät mukaan. Vpl. Pyhäjärvi-lehti tarvitsee avustajia, kirjoita juttu lehteen vaikkapa kuvan kera. Käy katsomassa nettisivujamme. Kiinnostaako Sinua sukututkimus? Mennään Karjalan Liiton kesäjuhille Tampereelle! Kiinnostaako lähteä Karjalaa katsomaan?

YRJÖ S.
KAASALAINEN
Hallituksen
puheenjohtaja

Valmistuneita

Anne Karilainen valmistunut toimintaterapeutiksi 18.12.2007 Turun Ammattikorkeakoulusta. Vanhemmat Pertti ja Kaarina Karilainen Naantalista sekä isovanhemmat edesmenneet Tuomas ja Alma Karilainen Vpl. Pyhäjärveltä

Tampereella
tavataan
13-15.6.2008
Karjalaisilla
Kesäjuhlilla

Moro -
tuutha sieki!

Tilaa oma lehti

Vpl.

Pyhäjärvi

Nuorelle mölyimurin keksijälle Innosuomi-palkinto

Presidentin kättävuorossa Juhonpoika Silventoinen.

Suomen itsenäisyyden 90. juhluvoden kunniaksi on jaettu Innosuomi 07-palkintoja teemalla Innovaatiot ja ikä. Innosuomi haluaa vauhdittaa niin teknologian kuin palvelupuolen innovaatioita eri aloilta. Kilpailuun voivat osallistua niin yritykset, yhteisöt kuin yksityishenkilöt.

Innosuomeen liittyy myös nuorille suunnattu In-

nokoulu. Viime vuonna kiisaan kutsuttiin mm. Lappeenrannan alueen peruskoulujen 1. ja 2.-luokkalaista.

— Innokoulun puitteissa halutaan edistää koululaisten luovuutta ja kekseliäisyyttä. Mukana oli yhdeksän peruskoulua, joista saatiin 271 ehdotusta, kertoo projektisihteeri Leena Puolimatka patentti- ja re-

Palkittuja idearikkaita koululaisia. Juhonpoika Silventoinen eturivissä toinen oikealla. Kuvat: INNOSUOMI-arkisto, valokuvaaja Heikki Savolainen, ABC-Studiot Oy.

kisterihallituksesta.

Koululaisten ideoista palkittiin viisi. Lavolan koulun kakkosluokkalaisten Juhonpoika Silventoinen ja Leevi Susimaa saivat palkinnon ideomastaan mölyimurista.

— Mölyimuri imuroi melun leikun avulla mahaansa. Imuroi koulun ruokalaan ylimääräiset mölyt ja pölytykset pois, jotta oppilaat saivat syödä rauhasa. Ensimmäinen mölyimuri varoittaa oppilaita sanomalla

”hiljaa”. Jos tämä ei auta, imetään mölyt pois, selvittää 8-vuotias Juhonpoika Silventoinen.

— Koulussa on melua varsinkin ruokalassa. Voisi sitä mölyimuria käyttää luokassakin, jos opettaja ei muu-

ten saa höpötyksiä loppumaan.

Palkintojen jakotilaisuudessa oli paikalla myös tasavallan presidentti Tarja Halonen. Juhonpoika Silventoinen kertoo, että presidentti kyseli, kuinka idea oli syntynyt.

— Presidentti vaikutti ihan kivalta. Kerroin, että koulussa eräänä päivänä kehoitettiin keksimään ideoita, ja heti illalla tuli mölyimuri mieleeni, Juhonpoika sano.

Ideointia hän ei kuitenkaan laske harrastukseksi, vaan ”se oli pakollinen koulutyö”. Harrastuksia reippaalla koululaisella kuitenkin riittää: pianonsoittoa, kuorolaulua, untia ja suunnistusta.

Juhonpoika esiintyi viime kesän Vpl. Pyhäjärvi-juhilla Tampereella. Juholla on mummonsensa Laila Innasen kautta sukujuuria Pyhäjärvelle. Mummon kotikonnuilla hän ei ole vielä käynyt, mutta arvelee, että voisi sinne joskus lähteä.

MARJO
RISTILÄ-TOIKKA

Kunnianniemen kivistä asuinpaikan kaivauksia jatkettiin syksyllä 2007

Pyhäjärven esihistoriaa ja etenkin sen kivistä asutusta selvittelevä Pyhäjärvi – Lake Otradnoe – projekti on nyt suorittanut kenttätöitä kolmena kesänä.

Työt alkoivat elokuussa 2005, jolloin alueella suoritettiin alustava muinaisjään-nösinventointi. Sen tuloksena Pyhäjärveltä paikannettiin 25 ennestään tuntematonta muinaisjään-nöstiä. Tulosten innoittamana tutkimuksia jatkettiin kahden viikon ajan kesällä 2006, jolloin suoritettiin pienialaisia koe-kaivauksia kuudella asuinpaikalla. Suurimman yllätyksen tuotti Kiimajärven rannalla sijaitseva Kunnianniemen asuinpaikka, josta paljastui lähes kolme metriä paksut kulttuurikerrokset. Tätä asuinpaikkaa palattiin tutkimaan viime syyskuussa.

Jo vuoden 2006 tutkimuksissa todettiin, että paikalla on ainakin neljästä eri asutusvaiheesta kertovat kulttuurikerrokset, joita erottavat tulvien kasamat

hiekkakerrokset. Uusissa tutkimuksissa kohteelta tunnettu materiaali monipuolistui huomattavasti esimerkiksi keramiikka- ja luuaineiston osalta. Kohteen asutus näyttää kattavan koko neoliittisen kivi-kauden (n. 7000-3800 vuotta sitten) ja jatkuvan myös varhaismetallikaudelle (n. 3800-000 vuotta sitten). Kaikkiaan projektin tutkimuksissa saatu aineisto mahdollistaa uudet tulkin-nat Pyhäjärven alueen esihistoriallisesta asutuksesta ja vesistöhistoriasta.

Projektin taustaa

Pyhäjärven esihistorian ja etenkin kivistä asutuksen selvittelyyn tähtäävä Pyhäjärvi – Lake Otradnoe -projekti sai alkunsa vuonna 2005.

Kirjoittajat päättivät suorittaa alueella muinaisjään-nösinventoinnin saadakseen vertailumateriaalia Helsingin yliopiston vuosina 1999-2005 Kaukolassa ja Räisälässä suorittaman projektin tuloksille. Pyhäjärven alue valiko-

Oula Seitsonen, Sarita Sandell ja Rasmus Åkerblom poimimassa pieniä kalanluita seulasta. Kuvat: Kerkko Nordqvist.

tui tutkimuskohteeksi edellä mainittuihin kuntiin nähden läheisen sijaintinsa, mielenkiintoisen luonnon- ja vesistöhistoriansa takia, sekä siitä syystä, että se oli ennen vuotta 2005 arkeologisesti lähes tutkimaton alue. Karjalaisen kulttuu-

rin edistämissäätiön myöntämän apurahan turvin alueella suoritettiin elokuussa 2005 viikon mittainen maastoinventointi, jonka kuluessa löydettiin 25 uutta muinaisjään-nöstiä (näistä tutkimuksista on kerrottu aikaisemmin Vpl. Pyhäjärvi-lehden numerossa 6/2006).

Koska tulokset olivat hyvin rohkaisevat, tutkimuksia päätettiin jatkaa. Heinäkuussa 2006 Kiimajärven ja Yläjärven rannoilla tehtiin kahden viikon ajan pienimuotoisia koe-kaivauksia. Kesän 2006 kenttätöiden mahdollistivat Helsingin yliopiston, Karjalan kulttuurirahaston ja Venäjän tiedeakatemian myöntämät apurahat. Tänä aikana kaivettiin kaikkiaan kuudella kivi- ja varhaismetallikautisella asuinpaikalla. Tavoitteena oli selvittää näiden asuinpaikkojen ajoitusta, laajuutta, sekä käyttötarkoitusta ja -vuodenaikaa.

Kaivausten tulokset olivat monilla tavoin yllättävät ja mielenkiintoiset (ks. Vpl. Pyhäjärvi -lehti 1/2007).

Suurimpana yllätyksenä tulivat Kunnianniemen asuinpaikalta saadut tulokset. Kohteelta paljastui lähes kolme metriä paksut kulttuurikerrokset, joissa erottuu ainakin neljä erillistä kivi- ja varhaismetallikautista asutusvaihetta.

Näin paksuja kulttuurikerroksia ei normaalisti tavata Kannaksen tai Suomen asuinpaikoilla, jossa kerrosten paksuus tavallisesti rajoittuu 30-50 cm:iin. Näin ollen jatkokutkimukset tällä uniikilla kohteella olivat välttämättömiä.

Vuoden 2007 tutkimukset

Koska kesän 2006 tutkimuksissa Kunnianniemen asuinpaikalle ehdittiin kaivaa vain 3 x 1 m laajuinen

koe- ja, palattiin Kiimajärven länsirannalle, Kunnianniemen kärkeen syyskuussa 2007.

Kahden viikon kaivaukset suoritettiin totuttuun tapaan suomalais-venäläisenä yhteistyönä. Suomesta mukana olivat Helsingin yliopiston arkeologit Oula Seitsonen ja Kerkko Nordqvist, sekä kolme arkeologian opiskelijaa, Sarita Sandell, Johanna Stenberg ja Rasmus Åkerblom. Venäläiseltä puolelta mukana oli Pietarin Kunstkamera museossa työskentelevän arkeologi Dmitrij Gerasimovin johtama kuuden tutkijan joukko. Rahoitus tutkimuksiin saatiin Karjalan kulttuurirahastolta sekä Venäjän tiedeakatemialta.

Syyskuun kaivauksissa alueella avattiin kaksi uutta koe- ja, kumpikin kooltaan 2 x 5 m. Laajempien kaivausalueiden avaamiseen ei ollut mahdollisuutta annetun ajan ja työvoiman puitteissa. Lisäksi odotettavissa ollut löytömäärä asetti rajoituksia jälkitöiden ja analyysivaiheen suhteen. Tänä vuonna töitä helpotti kuitenkin se, että tutkijoilla oli edes jonkinlainen käsitys siitä, mitä maanpinnan alla odottaa: edellisvuonna Kunnianniemen tutkiminen oli kaataa koko projektin aikataulun, kun nopeaksi oletettu myöhäiskivikautisen asuinpaikan koe-kaivauksia muutettiin toista viikkoa kestäneeksi ja kolme metriä syväksi kaivausurakaksi.

Ennako-oletukset pitivät osittain paikkansa, mutta myös yllätyksiä koettiin. 2-2,5 m syvistä koojista paljastui jälleen useita asutusvaiheista kertovia kulttuurikerroksia, joita erottivat muinaisten vedenpinnanvaihteluiden kasamat tulviaheikka- eli kasagressiokerrokset. Suurilta lin-

joiltaan syksyn 2007 tulokset vastaavat vuoden 2006 tutkimuksissa paljastunutta asutuskäytöstä, mutta uudet kaivaustulokset osoittavat kuitenkin asuinpaikka-alueen käytössä olleen selvää vaihtelua eri asutusvaiheiden välillä.

Viime syyskuun kaivaukset toivat myös runsaasti lisää löytömaterialiaa tulkintojen tueksi. Tutkimuksissa saatiin talteen runsaasti esimerkiksi muinaisista elinkeinoista ja käyttövuodenajasta kertovaa luumateriaalia sekä myös aivan uusia löytöryhmiä, kuten asbestikeramiikkaa ja meripihkaa.

Kuten valitettavasti niin usein käy, myös nyt on todettava, että tässä vaiheessa voidaan esittää ainoastaan alustavia tuloksia. Kirjoittajat ovat pitkälle syksyn jatkuneiden kenttätöiden takia matkustamassa Pietariin vasta maaliskuun alussa tekemään kaivausten jälkitöitä ja tutkimaan tarkemmin löytöjä, joita tullaan jatkossa säilyttämään Kunstkamerassa. Vuoden 2006 kaivauslöytöjen ja syksyllä tehtyjen kenttähavaintojen perusteella on kuitenkin mahdollista pintapuolisesti kommentoida tutkimusten tuloksia.

Asutusjatkumo Kunnianniemiessä on kiistatta ollut pitkä. Niemenkärki on hyvänä hiekkaisena leiri-paikkana ja (vesi)liikenteellisesti edullisena kohtana ollut käytössä vuosituhansia – nykytietämyksen mukaan juuri Kiimajärven rannat ovat olleet koko Pyhäjärven alueen tiheimmin asuttua seutua kivi-kaudella. Jos nyky-aikaisten leirijääjien maastoon jättämiä jälkiä ei oteta lukuun, ajoittuvat nuorimmat arkeologisesti todistettavat asutusjäljet varhaismetallikauteen (n. 3800-2000 vuotta sitten). Tämän alla on kuitenkin merkkejä myöhäiskivikautisesta, keski- ja varhaisneoliittisesta asutuksesta. Näin ollen arkeologisen aineiston mukaan asutus paikalla kattaa karkeasti lähes 5000 vuoden ajanjakson välillä 7000-2000 vuotta sitten. Mahdotonta ei myöskään ole, etteikö analyysien ja radiohiiliajoituksen tarkentuessa asutuksen alku menisi tätäkin vanhemmaksi, myöhäismesoliittisen kivi-kauden puolelle, eli ajalle, jolloin ei vielä tunnettu keramiikkaa.

Kaivauksissa talteen saatu materiaali on tyyppistä kivistä asutusta asuinpaikkojen kaivauksissa tavattavaa materiaalia. Runsaalukuisia ovat kvartseista ja piistä valmistetut työkalut ja niiden

Stanislav Bel'skij mittaamassa takymetrillä neoliittisen kulttuurikerroksen pintaa.

valmistuksessa syntynyt jätte, ns. iskokset. Lisäksi kivesineistöön kuuluu mm. liuskekärkeä ja niiden katkelmia, sekä muutamia hiottuja kivitalltoja. Keraamikkamateriaali sisältää ainakin varhaiskampakeramiikkaa, tyyppillistä kampakeramiikkaa, sekä uutena tyyppinä viime syksynä löytöihin ilmestynyttä Pöljän tyyppin asbestikeramiikkaa. Näiden lisäksi aineistoon kuuluu vielä toistaiseksi tarkemmin määrittelemätöntä myöhäiskivikautista ja varhaismetallikautista keramiikkaa. Asbestikeramiikan ohella uusi löytöryhmä on meripihkakorut; meripihkariipuksia löydettiin syyskuussa kolme kappaletta.

Runsaslukuinen löytöryhmä on palaneiden luiden fragmentit, jotka ovat jäänteitä esihistoriallisten ihmisten saalista ja ateriosta. Koska luuaineistoa ei vielä ole analysoitu, ei ole mahdollista tehdä yksityiskohtaisia johtopäätöksiä paikan asuttajien ruokavaliosta. Alustavien tulosten perusteella kala näyttää olleen hyvin tärkeä ravinnonlähde; viime syksyn kaivauksissa kulttuurikerros oli välillä voimakkaasti ruotojen ja nikamien kylästämä.

Asutus Kunnianniemenessä ei kuitenkaan ole ollut katkeamatonta ja yhtäjaksoista. Kulttuurikerroksia erottavat puhtaasti hiekkakerrokset, jotka kertovat muinaisista vedenpinnan vaihteluista, tulvista, jotka välillä peittivät nyt kuivalla olevan asuinpaikan. Tällöin asutuksen on ollut pakko siirtyä muualle, korkeammalla sijaitseville maastonkohdille. Todisteita asutuksen siirtymisestä korkeammalle on myös Kunnianniemenestä; vuoden 2006 koekaivauksissa Kunnianniemen laelta löydettiin tyyppillisen kampakeramiikan aikaan ajoittuva asuinpaikka. Tulvakerrosten olemassaolo pakottaa myös alueen ympäristö- ja vesistöhistorian uudelleenarviointiin ja tutkimiseen – tätä varten projektiin puitteissa on tehty ja tullaan tekemään yhteistyötä professori Dmitrij Subetton johtamien Venäjän tiedeakatemian Pietarin filiaalilinnologien ja geologien kanssa. Lähitulevaisuudessa saadaan toivon mukaan rahoituksen järjestystä radiohiilijoiutettua ja analysoitua projektin kuluessa kootut laajat luonnontieteelliset näytteet.

Tutkimusten jatko

Nykyisen projektin puitteissa Pyhäjärvellä on nyt tehty kenttätöitä kolmena vuonna. Vuodelle 2008 ei ole kuitenkaan suunniteltu laajoja kenttätöitä ja suuria kaivauksia – tänä vuonna tarkoituksena on tehdä vain lyhyt täydennysinventointi sekä suorittaa geologista kartoitusta vesistöhistorian tutkimisen tueksi. On tar-

keä huomata, että loputon kaivausten suorittaminen ei hyödytä ketään, jos tuloksia ei välillä analysoida ja julkaista kunnolla. Lisäksi arkeologinen kaivaus aina lopulta tuhoaa tutkimuskohteensa, joten esim. Kunnianniemen kaltaisen ainutlaatuisen kohteen säästäminen ainakin osittain tulevaisuudessa kehittyvien kaivausmenetelmien ja uusien kysymyksenasetteluiden tutkittavaksi on enemmän kuin perusteltua.

Projektin tässä vaiheessa aineiston analysoiminen on kaikkein keskeisin tehtävä. Toiveissa on saada ulkopuolista rahoitusta, jonka avulla voitaisiin tehdä mahdollisimman paljon radiohiilijoiutuksia. Olisi ensiarvoisen tärkeää saada ajoitettua ensinnäkin jokainen asutusvaihe ja sen lisäksi eri rakenteita samojen asutusvaiheiden sisällä. Näin olisi mahdollisuus esimerkiksi sanoa, kertooko toisen kaivausalueen pohjalta löytynyt neljän tulijian rykelmä yhdenaikaisesta ja laajasta, vai toistuvasta toiminnasta alueella. Lisäksi ajoituksia tarvitaan ympäristöhistorian tutkimiseen liittyvien geologisten näytteiden analysointiin.

Mistä projektin kokonaistulokset sitten kertovat? Inventoinnin ja kaivausten tulokset tulevat antamaan aiemmasta poikkeavan ja monipuolisemman kuvan Pyhäjärven alueen esihistoriasta. Lisäksi 2005–2007 kenttätöiden tulokset tarjoavat lisänsä koko Kanaksen, ja sitä kautta myös Suomen, kivi- ja varhaismetallikautiseen asutushistoriaan. Kunnianniemen asuinpaikka on jo itsessään ainutlaatuinen kohde, joka mahdollistaa tutkimukset niin materiaalisesta kulttuuriin, elinkeinoihin kuin luonnonhistoriaan liittyen. Kun kaikki löytöaineisto lopulta saadaan analysoitua ja näytteet prosessoitua, tarkoituksena on siirtää projektin tulokset paperille. Tavoitteena on julkaista aiheeseen liittyen useita tieteellisiä artikkeleita ja julkaisuja. Niiden lisäksi suunnitellaan myös laaja yleistajuinen kirja Pyhäjärven esihistoriasta.

KERKKO
NORDQVIST

OULA
SEITSONEN

Yhteystiedot:

Kerkko Nordqvist,
puh. 050 360 2913 tai
kerkko.nordqvist
@helsinki.fi

Oula Seitsonen,
puh. 040 502 5892 tai
oula.seitsonen
@helsinki.fi

Feresin ompelutaitoja opittiin Karjalan Liiton kursseilla

Mitenkähän tämän kankaan sovitaisi feresiksi? Kaarina Pärssinen (vas.) pohtimassa ompelukursilla.

Yhä useammin karjalaisten kokoontuessa tapaamaan toisiaan näkee naisten yllä karjalaisen kansanpuvun, feresin.

Karjalan Liitto kurssitti tammikuussa feresin valmistukseen pienen joukon innokkaita. Aiemmin feresi oli tavallisimmin ortodoksinaisten asu niin arjessa kuin juhlassakin, mutta yhä useammin uskonnollisesta taustasta riippumatta siitä on tullut hyvin suosittu karjalaisen naisen kansanpuku. Feresillä tarkoitetaan tavallisesti kapealakimista henkselimekkoa. Feresistä käytetään myös nimitystä sarafaani.

Mekko on tehty joko puuvillasta, villasta tai juhlapuvuksi silkistä. Koreat värit ovat tyypillisiä, usein näkee varsinkin nuorilla naisilla tai vaikkapa kuoron esiintymisasuna punaisia feresiä. Kankaan kuviot voivat olla mitä vain ajan ja paikan mukaisia kankaita: yksiväristen lisäksi ruudullisia tai pienikuviollisia. Henkselimekon malleja on useammanlaisia: pohjoiskarjalainen, Vuorelman, suorasarafaani ja kiilarasaraani. Feresi on tunnettu alueella, joka vastasi 1500-luvulla Venäjän valtakuntaa. Suomessa feresi on ollut kansanpukuna ennen muuta Karjalan ortodoksialueella.

Pukuun kuuluvasta paidasta eli rätsinästä on monta versiota sitäkkin. Niin pusero kuin esiliinakin, peresniekka, voivat olla paitasi valkoisia myös värillisiä tai esim. pienikuviolisesta kankaasta tehtyjä. Eivätkä pusero ja esiliina ole aina suinkaan samasta kankaasta. Esiliina voi olla esim. korean kirjava, materiaalina voi olla siinä vaikkapa

silkki. Ellei feresiin liitä esiliinaa, voi käyttää vyötä, joka usein on käsin joko silkki- tai villalangasta punottu. Silkkisen vyön punonnan opetus kuului sekinkursseimme. Entäpä sitten korut. Kaikkia Kalevala-koruja tai niiden kaltaisia voi käyttää. Mutta myös tai lisäksi värillisiä helminauhoja. Naiduilla naisilla ja kaikilla yli 25-vuotiailla naisilla kuuluu feresiin myös päähine sorokka ja tunnetaan myös rupi- eli perze-sorokka.

Uusi kurssi Keravalla

Tammikuun lopulla Karjalan Liitossa pidettiin kaksi viikonloppua kestänyt feresi-kurssi, jossa innostavina ja asiaan perin juurin perehtyneenä ohjaajana oli imatralainen artesaani Soja Murto-Hartikainen. Meitä oli kurssilla kaikkiaan yhdeksän naista. Kurssilaisien motiivit lähteä koulutukseen olivat moninaiset. Eräs nuori nainen sanoi, ettei hänen suvussaankaan ole karjalaisia, mutta hän on aina siitä huolimatta tuntenut itsensä karjalaiseksi. Tarmokas teollisuusompeelijanakin itsensä aikoinaan elättänyt rouvakaksikko kaipasi kuorolleen uusia esiintymisasuja. Sakkolalainen pappi halusi juhliin kansallispuvulle vaihtoehdotista asua ja tarmokkaana sai jo kurssiviikonloppujen aikana ja välipäivät ahkeroiden oman asunsa pitkälle valmiiksi. Miltei kaikilla oli opittuna elämän varrella monenlaisia käsitöitä ja yhdistävänä tekijänä palava innostus karjalaisen perinteen säilyttämiseen.

Mukana oli kaksi Karjalan Liiton henkilökuntaa kuuluvaa, jotka aikovat val-

Soja Murto-Hartikaisen valmiita feresiä nähtiin myös kursilla. Mannekiineina Soja (oikealla) ja Natalja. Kuvat: Saija Pelvas.

mistaa koko Liiton toimiston välle feresit työasuksi. Samalla Liiton käyttöön talokoolaisia varten on tavoitteena valmistua ensi kesän Karjalan Liiton Tampereella pidettäviä juhla varten kymmenkunta feresiä. Tämän projektin puuhanaise- na on Liiton toiminnanjohtaja Satu Hallenberg, itsekin kotiteollisuusopettajaksi aikoinaan valmistunut.

Olemme sopineet pari kokoontumiskertaa kevämmälle eli jatkamme opintokerhona ainakin niiden kesken, joilla työ on vielä ”menneillään”. Oma feresini on valmistumassa etiopilaisesta, käsin kudotusta, Addis Abebasta han-

kitusta silkinomaisesta kankaasta, joka oli odottanut mietintämyssyissä ideaa juhlapuvun malliksi. Tavoitteenani on saada asukokoonaisuus käyttöön kesään mennessä.

Myös Keravan opisto ja Keravan Karjalaiset ovat erikoisneuvoja Marjo Vainion johdolla maaliskuulla järjestämässä oman feresikurssin (3+7+4+5 h). Se alkaa jo helmikuun lopulla 26.2. pidettävällä Inga Pihl- hjertan luennolla. Asiasta lisää Keravan opiston nettisivuilla.

KAARINA
PÄRSSINEN

Vapaussodan rintamamihiä Kokkolinnan, suojeluskunnan talon edessä.
Kuva: Vpl.Pyhäjärvi -Säätiön arkisto.

Vanhojen kuvien tunnistaminen on tärkeää

Oikeanpuoleinen kuva on otettu Kuoppalammin reunalta Vpl. Pyhäjärvellä. Kuvasta on tunnistettu nro 5 Juho Kyykkä, 7 Arvi Lääti, 9 Sakari Talonpoika, 11 Aleksanteri Itäsalo (isoisäni).

Kuka tunnistaisi muut henkilöt?

– Miksi kuvien henkilöille haluaisin tietää nimet? Siksi, että vanhoista valokuvista tulee ”vanhoja valokuvia”, jolle niiden taustalle löydy kuvissa olevia henkilöiden nimiä tai syytä, miksi kuva on otettu, muistuttaa kuvan lähettänyt Hannu Pruuki.

– Suuressa avussa tunnistamiseen ollut mm. Lempi Kähönen-Wilson, Eino Lääti ja äitini Aira Pruuki. o.s. Itäsalo.

Ylempänä olevasta kuvasta on tunnistettu 1 Iita (Kähönen) Puputti, 2 Juho Kyykkä, 3 Arvi Kyykkä, 4 Ilmi (Kuronen) Kyykkä, 5 Aleksanteri Itäsalo, 6 Arvi Lääti, 8 Väino Kammonen, 9 Arvi Hinkkanen.

– Eli kuva on muuten valmis, mutta vielä kaipa tietoa henkilöistä 7, 10 ja 11. Olisi mukava tietää mikä on tilaisuus, missä kuva on otettu.

Kuvista tietävät voivat ottaa yhteyttä:

HANNU PRUUKI

Mansikkatie 34,
32920 Kauvatsa

puh. 0400 945 252

hannu.pruuki@nic.fi

<http://netti.nic.fi/~hpruuki/>

ei olisi juuri koskettanut Pyhäjärveä. Johtopäätös on sikäli oikea, että pitäjässä ei ollut mainittavaa teollisuutta eikä Kannaksella länsi-suomalaisista torpparijärjestelmää. Lahjoitusmaatalonpojat (lampuodit) olivat hyvä vauhtia lunastamassa valtiolta itselleen takaisin Ruotsin ja Venäjän vallan aikana ryöstettyjä tilojaan, joten tilattomia ja työväestöä oli pitäjässä suhteellisesti vähemmän.

Tästä huolimatta alkoi myös Pyhäjärvellä työväenlaatu ja yhdistystoiminta saada kannatusta ja voimistua. Viikankin niukasta kerronnasta käy ilmi, että 1910-luvun alussa Pyhäjärvellä toimi seitsemän työväenyhdistystä, joihin kuului noin 150 jäsentä, eniten Sortanlahdessa. Työväentaloja pitäjässä oli samoin seitsemän, nuorisoseurataloja kahdeksan. Sortanlahden työväentalo ”paloi” esteellisesti uudenvuoden yönä 1917–18.

Poliittisia voimasuhteita ennen vapaussotaa – jona se Pyhäjärvellä tunnetaan – kuvaa vuoden 1916 eduskuntavaalien äänimäärät pitäjässä puolueittain: suomalainen puolue 159, nuorsuomalainen puolue 152, maalaisliitto 867, sos.dem.

puolue 553 ja kristillinen työväenpuolue 155 ääntä.

Lähes 40 prosenttia äänistä meni siis ”työväenpuolelle”, KTP kun oli lähinnä työväestöä lähellä olleiden, mutta varsinaista sosialismia vieroksuvien, usein naispuolisten äänestäjien kannattama puolue. Tämä on joksinkin yllättävä tieto ja kokonaan toinen kuva, minkä Wiika Pyhäjärven ”historiassaan” antaa.

Wiika kuvaa kunnan oloja vuosisadan alkupuolella myös seuraavasti: Oltiin lainkuuliaisii, käytiin ahkerasti kirkossa (myös nuoret) ja olo oli yleisesti rauhallisaa. Kuitenkin taistelusta juopottelua vastaan alkoi tulla iso huoli. Vuoden 1905 suurlakko aiheutti Pyhäjärvelläkin hälytyksen, ties mistä päin ja kenen toimesta.

Metsä- ja uittotyöt vetivät pitäjään kaikenlaista väkeä, hulinoiminen alkoi ja sankareita ilmestyi. Väki juomien rohkaisemina mm. hajotettiin iltamia ja puukotettiin toisiaan kuoliaaksi. Paikkakunnalle kasvoi ”kuriton sukupolvi”.

Kunnalliselämä oli melko seesteistä ja maalaisliittola oli selkeä enemmistö. Sosiaalidemokraatit tosin

väittivät usein, että ”köyhälistöä” sorretaan.

Vuosi 1918 Pyhäjärvellä

Pyhäjärvellä ei käyty sotaa vuonna 1918 eikä pitäjässä tapahtunut tiettävästi varsinaisia terroritekoja. Sodan rintama Karjalankannaksella kulki pääpiirtein Vuoksen linjaa, jonka pohjoispuoli oli valkoisten hallussa. Kokonaisuudessaan Kannas oli kyllä varsin surullinen tämän sodan näytelmä.

Lähimpänä Pyhäjärveä rintama kulki Sakkolan Kiviniemessä ja Raudussa käytiin maalis-huhtikuun vaihteen tienoilla eräs koko sodan suurimmista taisteluista. Raudun taistelun jälkeen koko sodan korkein ja siihen osallistui punaisten riveissä merkittävä määrä venäläisiä joukkoja.

Marraskuun 1917 suurlakon aikana tapahtui muuan tunnetuksi tullut Pyhäjärven liittyvä episodi.

Viipurilaisen ”punakeraali” Heikki Kaljusen johtama Kotkan punakaartilaiden osasto kulki junalla Karjalan rataa pitkin Viipurista Pyhäjärvelle, jossa päättyi tulitaiiteluun paik-

kakunnan suojeluskunnan kanssa.

Kolme pyhäjärveläistä kaatui ja mm. suojeluskunnan päällikkö Jalmari Pusa joutui vangiksi ja pahoinpideltiin.

Näitä yksittäisiä kahakointa punakaartilaiden ja suojeluskuntien välillä esiintyi marraskuusta alkaen eri puolilla maata. Pyhäjärveläisittäin ja muutenkin merkittävä välikohtaus sattui tammi-kuussa, noin viikko ennen sodan puhkeamista Luumäellä. Siinä sai surmansa ensimmäinen jääkäri, pyhäjärveläinen Lauri Pelkonen, joka oli palannut etujajassa Saksasta Suomeen kouluttamaan karjalaisia suojeluskuntia.

Wiikan mukaan pyhäjärveläisiä otti vapaussotaan osaa 284 miestä vapaheutoisina ja 212 kutsunnan perusteella, yhteensä 496. Lisäksi oli muita, joita ei ollut kirjoihin merkitty. Sodassa kaatui 19 ja haavoitui 52 valkoista. Punaisten riveissä taistelleista pyhäjärveläisistä Wiika ei kerro. Eikö heitä siis ollut?

Näin saattoi jopa luulla 2000-luvulle asti, kunnes Valtioneuvoston asettaman ”Suomen sotatutkimus 1914–1922” -projektin tulokset tulivat julki. Tärkein uusi

tieto oli, että sisällissodassa menehtyneiden määrä oli oleellisesti suurempi – tuo edellä mainittu lähes 37.000 – kuin siihen asti oli väitetty. Kaikkien surmansa saaneiden nimet ja henkilötiedot on esitetty internetissä olevassa projektin tietokannassa.

Pyhäjärveläisten osalta tuli myös uutta tietoa. Sisällissodan yhteydessä sai surmansa 63 Vpl Pyhäjärvellä kirjoilla ollutta henkilöä. Heistä kukaan ei kuollut Pyhäjärvellä, vaan eri rintamilla (paljon Raudussa) tai vankileireillä. Määrä on nelinkertainen pitäjän talvisodassa kaatuneisiin (15) verrattuna!

Kun Wiikan mukaan kaatuneista 19 oli valkoisia, niin yli 40 surmansa saanutta olisi kapinallisten puolella. Kaikkiaan tuo joukko on tuttuja paikkakunnan nimiä, eniten Kaasalaisia (7) ja Pärssisiä (6), kuten lienee ollut asukkaissakin. Lukumäärä ei välttämättä ole tarkalleen oikea, mutta suuruusluokka kuitenkin. Arvailun varaan jää, paljonko pyhäjärveläisiä kaikkiaan taisteli punaisten puolella.

Entä menehtyikö Pyhäjärvellä ylipäänsä ketään,

koska siellä ei käyty taisteluja? Siihenkin em. tutkimus antaa yllättävän vastuksen. Vpl Pyhäjärvellä sai sisällissodassa surmansa 14 henkilöä, kaikki punaisia. Yhtä lukuun ottamatta heidän tarkempi kuolinpaikkansa oli Noitermaan vankisiirtola, joka oli Viipurin vankileirin alaisen Käkisalmen vankisiirtolan alaosasto.

Muut Käkisalmen alaiset vankisiirtolat olivat Hiitolan, Kiviniemi, Rautu ja Sortavala. Nämä vankisiirtolat olivat usein valtion rautatieliikemaita, joissa kuolleisuus nousi suureksi. Noitermaan vankisiirtolasta ei Wiika eikä Noitermaan seudun 3-osainen historiikki tiedä mitään.

Tässä alkua tapahtumien valaisuun Pyhäjärvellä 90 vuotta sitten, mistä vaiheesta on historiaa tallennettu varsin vähän ottaen huomioon ajan traagiset tapahtumat ja inhimilliset menetykset pyhäjärveläisten kohdalla.

Kaikki lisätieto aiheesta, kirjallinen tai muistinvainen, olisi viimeistään nyt erittäin tervetullutta.

TUOMO KUKKO
tuomo.kukko@kolumbus.fi

Kiitos Pyhäkylän koulupiirin kirjatoimikunnalle

Arvoisa Pyhäkylän koulupiirin kirjatoimikunta. Haluan lausua teille kaikille mitä parhaimmat kiitokset siitä upeasta kirjaparista, jotka Kaunista Vpl Pyhäjärveä -kirjat edustavat. Kiitoksiin yhtyy varmasti kaikki kirjat tilanneet ja lukee neet karjalaiset.

Kirjat ovat täynnä historiaa ja mielenkiintoista lukettavaa talo talolta. Ihailen ja ihmettelen suuresti, mikä työ on ollut tekijöillä, kun ovat saaneet kaikki kirjoitetut tekstit ja kuvat oikeaan järjestykseen.

Kaksi kertaa itse olen lähtenyt evakkotaiपालeelle ja kaksi kertaa olen käynyt katsomassa kotiani Pyhäjärven Pyhäkylässä, vuosina 1990 ja 1998. Muistot ovat tallella.

Joulun tienoolla vasta pääsin kunnolla lukemaan kirjoja, siihen asti olin selailut ja katsellut niitä. Luin kirjat sana sanalta, samalla seurasin kartalta talojen sijainnit, välillä hain ison kartan ja etsin kauempana olevien kohteiden sijainnin ja suunnan. Samalla tutkin myös vanhaa Pyhäjärven historiaa. Näin sain uudenlaisen tuntemuksen rakkaisiin seutuihin.

Kovia kohtaloita kaikilla evakoilla oli. Erityisen koskettavia olivat ne kuvaukset, joissa äiti joutui lähtemään ison lapsiparven ja huonojen vanhusten kanssa evakkoon, ja matkalla vielä syntyi uusia kansalaisia.

Isät olivat rintamalla. Hätiä ja tuska oli molemmilla puolilla. Monia kovia kohtaloita. Suruviestejä rintamalta, aviopuoliso, isä, sulhanen ei enää palaa takaisin.

Perheitä hajosi, ei kestitty paineita. Lapset eivät ymmärtäneet, mitä ympärillä tapahtui.

Oliko kriisiapua? Ei, sitä ei siihen aikaan ollut. Monen elämään jäi varmasti "musta möykky", joka voi vieläkin vaikuttaa elämään.

Entä sotalapset? Kuinka paljon tuskaa ja kyyneliä he ovat vuodattaneet. Minä säästin niiltä itkulta ja kyyneliltä. Viime hetkellä äiti haki minut ja Taneli-veljen pois linja-autosta, jolla meidän piti aloittaa matka Ruotsiin. Muistona on nimilaput, jotka piti laittaa kaulaan.

Annikki Hartikaisen, o.s. Kaasalainen, sotalapsikokemus oli ihana, kirjassa I. Kyynelöt silmissä luin, kuinka onnellisesti hänelle ja hänen ystävälleen kävi, kun he pääsivät Ruotsissa hyvään kotiin. Oli kuin olisin lukenut onnellista satua.

Karjalaisuus ja näin juurille palaaminen on koskettanut syvälle sydämeen. Ehkä näin lapsuuden kokemukset, traumat paremmin paranevat.

Tyrväällä Lantulan kodissa tapasin lapsena ja nuorena ollessa paljon karjalaisia, kun oli Pyhäkylän mart-

tayhdistyksen tilaisuuksia, tupaantuliaisjuhlia, syntymäpäiviä ynnä muita. Muuttuamme Keravalle perheeni kanssa vuonna 1961 tuntui, että karjalaiset olivat kadonneet.

Vanhempani muuttivat Lantulasta 1961 Lahteen, Ahtialaan, eläkepäiviään viettämään. Kirjassa I sivulla 184 on kuva Ahtialasta, jonne Pyhäkylän martat tekivät matkan vanhempieni Hilma ja Matti Inkisen luo, 28.6.1970, minun ja Veikon 12-vuotishääpäivänä. Muistan äidin kertoneen, miten iloiseksi ja onnelliseksi tapaaminen heidät sai. Itse emme päässeet sinne.

Sodan jälkeen vieraili pyhäkyläläisiä vanhempieni luona tapaamassa entisiä naapureita. Ihmettelen, miten ne viestit ennen kulki ja saatiin selville uudet asuinpaikat, väliaikaisetkin evakkokodit.

Ohessa jäljennös vieraskirjasta, kun Emil Korhonen ja Katri Tiittanen ovat käyneet tapaamassa vanhempieni ja muistelemassa menneitä.

Tämän kirjoituksen myötä lähetän terveiset ja kiitokset kaikille kirjaan kuvia ja kirjoituksia lähettäville. Niistä tämä teos syntyi.

Siunausta teille kaikille, niin tekijöille kuin lukijoillekin.

MARJA LAHTINEN
o.s. INKINEN

24.8.1947.

Parhaat kiitokset ystävällisyydestä ja viereenvarainuudesta, jota minulla Teidän, entisten naapureitten evakkokodissa, olosuhteissa.
Emil Korhonen, Karikkala

Mummoa muistellen veisasimme:
"Rauhan saivat pyhäät Herran." nrs. 125
"Hänä ystävien 50 vuotta muistelleksi",
joshin "yhästyneenä" veisasimme:
"Ninnes, katos nyt Herran." nrs. 424.
"Tästä Herraa minun sieluni, jätää
muhota mitä hyvää hän on sinulle
lehtynyt." B.103:2. Ompa parhainta.
"Tästä mistä kiitokset entisistä ja
nykyisistä ystävyydestä, taiseen Teille
pilekasta oman kodin saantia."
29/8/1947. Katri Tiittanen Pyhäkylä.

Marttoja kylässä Inkisellä 1970. Kuva kirjasta Kaunista Vpl.Pyhäjärveä I.

Kaasalaisia koolla Hämeenlinnassa

Joukko Pyhäjärven Kaasalaisia ja heidän sukulaisia kokoontui Ulla Kaasalaisen kutsumana Hämeenlinnaan 26. tammikuuta tapaamaan toisiaan.

Ullan tarjoaman yhteisen ruokailun jälkeen käytiin Yrjö J. Kaasalaisen johdolla vilkas keskustelu mahdollisen sukuseuran perustamisen vaihtoehdoista. Todettiin, että useat paikallaolijat ovat jo kauan ja ansiokkaasti tutkineet Pyhäjärven Kaasalaisten sukua, mutta vielä on mielenkiintoa jatkkaa ja löytää mahdollisia tutkimattomia sukuhaaroja. Yhdessä se olisi antoisampaa ja ehkä vähän helpompaa.

Keskustelun jälkeen päätettiin, että yhteisiä tapamisia olisi syytä jatkkaa. Yrjö J. ja Ulla Kaasalainen sekä Sirkka Isola saivat tehtävän jatkaa sukututkimustensa lomassa meille sopivimman vaihtoehdon etsimistä täl-

Vvasemmalta Ulla Kaasalainen, Antti Kaasalainen, Leena Nylund, Yrjö J. Kaasalainen, Sirkka Isola, Anneli Jukka, Olavi Isola. Kuvasta puuttuvat Tilda Jukka ja Yrjö S. Kaasalainen.

laisen toiminnan jatkamiseksi, vaikka virallisesti järjestäytynyttä tai rekisteröityä sukuseuraa ei vielä katsottu tarpeelliseksi perustaa.

Seuraava kokoontuminen on la 26.4.-08 klo 12.00 Yrjö J. Kaasalaisen kotona Turussa. Päätettiin osallistua Mouhijärven Vpl. Pyhäjärvi juhlien sukuseminaariin ja heti sen jälkeen kokoonnumme siellä Yrjö S. Kaasalaisen varamaan kokoustilaan.

Molemmat Yrjöt lupasivat valmistella "Kaasalaisten matkaa" Pyhäjärvelle ja ajankohdaksi päätettiin kesäkuun alku 2009 ja maajoitus Musakalle Pyhäjärven Lomarantaan, jos mahdollista.

Yhdessä kiittelimme Ullaa maukkaista pöydän antimistä ja mukavasta yhdessäolosta.

YRJÖ S.
KAASALAINEN

Stipendien haku

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön yhteydessä toimii viisi erillistä apurahoja jakavaa rahastoa.

Viime vuoden aikana ensimmäiset apurahan jakanut Perinnerahasto I ja Arvo Kukon rahaston apurahat jaetaan Vpl. Pyhäjärvi juhlien yhteydessä 20.7. Mouhijärvellä, ja molempien rahastojen haku aika päättyy toukokuun loppuun 2008 mennessä.

Sen sijaan muut kolme rahastoa julistavat apurahat haettavaksi helmikuun loppuun 2008 mennessä. Katso tarkemmat tiedot tammiukuun lehdestä.

Tiedustelut
REINO ÄIKIÄ
reino.aikia@esnet.fi
tai reino.aikia@netti.fi
Puh. 040-769 5775.

Sotilaspojat jääkärien jäljillä

Huittisten Sotilaspojat pysähtyivät kunnioittamaan suomalaisten jääkärien muistoa Kuninkaallisen Preussin Jääkäripataljoona 27:n muistomerkillä Latviassa.

Vienan Karjala, Karjalan Kannas ja Baltian maat ovat kiehtoneet Huittisten sotilaspoikia kesäisillä retkillään. Kesän 2007 retki tehtiin Viroon ja Latviaan. Matkaan lähdettiin 30 pojan voimalla ja suunnattiin matka Sotilaspoikien puheenjohtajan Pentti Tiutun johdolla halki Viron Latvian pääkaupunkiin Riikaan ja edelleen Riian lahdelta Liepajaan.

Menomatka vaati yöpymisen Riikassa, josta matka jatkui suomalaisillekin tutuksi tulleen Jurlan kautta Liepajaan. Kaupunki tuli aikoinaan tutuksi suomalaisille jääkäreille, jotka saivat sotilaskoulutusta lähes vuoden ajan palveluksessaan ”Kuninkaallisessa Preussin Jääkäripataljoona 27:ssä”. Menomatalla Liepajaan tutustuimme suureen sankarihautausmaahan, jonne oli haudattu 2100 sankarivainajaa. Sankarihauta oli todella suuri

ja hyvin hoidettu ja se oli omistettu Latvian vapautus taistelussa sekä I. maailmansodassa kaatuneille sotilaille.

Niinikään pysähdyimme pienessä Klakalntzemin kylässä, jonne oli haudattu viisi suomalaista jääkärää. He kaatuivat syksyllä 1916 Riianlahden taisteluissa. Heidän haudallaan on kaunis muistomerkki, jossa on kaatuneitten suomalaisten jääkäreitten nimet. Kyläläiset kunnioittavat hautaa ja muistomerkkiä pitään sen hyvässä kunnossa.

Matkamme päätepiste oli kaunis Liepajan kaupunki Itämeren rannalla. Tutustuimme kaupunkiin ja erikoisesti siellä olevaan Pyhän Kolminaisuuden kirkkoon, joka oli rakennettu vuosina 1742-1758. Kirkko on ulkoasultaan myöhäisbarokkityyliä ja sisustaltaan rokokoo- ja barokkityyliä. Kirkon sisustus on

erittäin kaunis ja koristeellinen, ja kirkossa on mahdollisuus pitää kirkossa urkumusiikin korkeatasoisia konsertteja.

Kirkossa on myös muistotaulu suomalaisille jääkäreille, jotka vannoivat täällä lipun vihkimistilaisuudessa 13. helmikuuta 1918 uskollisuutta Suomen lailliselle hallitukselle. Liepajasta jääkärien pääjoukko lähti Suomeen helmikuussa 1918.

Kokosimme kirkossa kymmenen sotilaspojan pikkukuoron ja lauloimme alttarin äärellä kauniin isänmaallisen laulun jääkärien muistoa kunnioittaen.

Meitä oli matkalla mukana kolme Karjalan poikaa, Kiiskun Väinö sukujuuriltaan Muolaasta, Kiurun Pekka juuriltaan Vpl. Pyhäjärveltä ja Punkarin Paa-vo Jaakkimasta. Me Karjalan pojat pidimme matkal-

la yhtä, niin kuin olemme aina pitäneet.

Liepajasta matka suuntautui jälleen Viron halki kohti kotimaata. Matkan verrattoman oppaana Latviassa ja erikoisesti Liepajassa toimi latvialainen, Juralasta kotoisin oleva Juris Kaltis. Mainiolla suomenkielen taidollaan hän kertoi matkalaisille Latviasta mielestämme kaiken tarpeellisen.

Paluumatkalla Suomeen Matti Lähteenmäki ja Kauko Marku kertoivat sotilaspojille varsin laajasti jääkärihistoriasta ja sen mielenkiintoisesta historiasta.

Saimme todeta, että suomalaiset jääkärit näyttivät merkittävää osaan Suomen kohtalon vuosina niin ensimmäisessä kuin toisessakin maailmansodassa.

PAAVO PUNKARI

Simpeleen Karjalaisseuran juhluvuonna luentosarja

Simpeleen Karjalaisseuralla vuosi 2008 on juhluvuosi, tulehan seura toimineeksi 60 vuotta.

Juhluvuoteen kuuluu osana juuri käynnistynyt Elämää rajalla -luentosarja. Rautjärven kansalaisopisto järjestää sarjan yhteistyössä Simpeleen Karjalaisseuran kanssa sekä Etelä-Karjalan karjalaisseurojen piirin kanssa. Rautjärven kunnanviraston valtuustosalissa pidettävässä luentosarjassa käsitellään osittain tai kokonaan luovutettujen rajakuntien kulttuuria ja olosuhteita ennen ja nyt.

Ensimmäinen luento oli tiistai-iltana 29.1. Silloin aiheena oli ”Rajojen muovaamat Karjalat”. Toimittaja, matkailukirjailija Markus Lehtipuu luento kokosi paikalle lähes 90 kuulijaa.

Monipuolinen kuva-aineisto täydensi Lehtipuun esitystä. Samalla kuulijat saivat myös laajaa historiallista tietoa Karjalasta. Sillä luennoitsijan mielestä tavallinen kansa mieltää Karjalan luovutetuksi Karjalaksi.

Historian lisäksi Markus Lehtipuu paneutui esityksessään mm. taloihin, muistomerkkeihin, kirkkoihin ja hautausmaihin. Hän käsiteli esityksessään myös luovutetun alueen menetettyjä teollisuuslaitoksia.

Vpl Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja Antero Pärssinen luennoi 4.3. aiheena Elämää Pyhäjärvellä.

Luentosarjan päätösluento on 11.3., jolloin kirjailija Sirkka Laineen aiheena on Elämää Kaukolassa.

PAULA PENTTILÄ

Kirjailija, matkailutoimittaja Markus Lehtipuu luento keräsi paikalle lähes 90 kuulijaa.

Huittisten Karjalaseuran toimintaa

Vuoden 2007 viimeinen suurempi tapahtuma karjalaisen toiminnassa Huittisissa oli perinteinen jou-

lujuhlan vietto. Väkeä oli jälleen salin täydeltä osuupankin juhlasalissa. Entinen puheenjohtaja Reino

Niina Naatula ohjaamassa kansantanssiryhmää. Seuran puheenjohtaja Markku Evala on pistäytynyt myöskin tutustumaan harjoituksiin.

Äikiä esitti tervehdyksensä ja seuran nykyinen puheenjohtaja Markku Evala kertoi tulevasta toiminnasta. Aino Kaunismaa esitti lausuntaa ja Saana Naski esitti huilusooloja. Rovasti Eino Lehtisaari toi varsin mielenkiintoisesti esiin puheessaan muistelmasta Karjalassa tapahtuneista linnoitustöistä.

Vuoden 2008 järjestäytymiskokouksessa seuran sihteeriksi valittiin Niina Naatula ja rahastonhoitajaksi Reino Äikiä. Naistoimikuntaa johtaa edelleen Merja Inkinen, kalastustoimikuntaa Rauno Huppunen ja urheilutoimikuntaa Yrjö Inkinen.

Seuran toimesta osallis-

tutaan edelleen kolmen seuran Vammalan, Äetsän ja Huittisten yhteisiin tapahtumiin. Huittisten järjestelyvastuussa on kyykkäkilpailun järjestäminen.

Uutena toimintamuotona aloitettiin vuoden vaihteessa kansantanssikurssi lapsille ja nuorille. Seuran uusi sihteeri Niina Naatula on toiminut Karjalaisessa Nuorisoliitossa Salon seudulla 3-vuotiaasta lähtien. Pyhäjärvi-juhliin ja Sakkolajuhliin osallistutaan samoin Karjalaisiin kesäjuhliin Tampereella.

Seuran jäsenmäärä on 175 jäsentä. Seuran puheenjohtaja Markku Evala kuuluu jäsenenä karjalaseurojen Satakunnan piirin hallitukseen.

Matka Viipuriin - myös kyläkirjojen tekijöille

Suvannon Seudun Sukututkimuspiiri tekee matkan Viipurin maakunta-arkistoon 21-22.05.2008. Matkalle on ilmoittautunut piirin osanottajia. Muutaman paikan voimme tarjota muille Viipurissa käymisestä kiinnostuneille.

Maanantaina matkustamme Sibelius-junalla Viipuriin ja majoitumme Viipuri-hotelliin, Lounaan jälkeen teemme kiertoaajelun, jonka suunnittelemme matkalaisten toiveista. Tiistaina on mahdollisuus osallistua arkistotutkimuksiin tai sitten kulkea Viipurissa torilla, Torkkelin puistossa, Kauppahallissa jne. Illalla palaamme junalla kotiin.

Matkan hinta on 200-220 €. Kiertoaajelu maksetaan erikseen.

Ilmoittautumiset ja tiedustelut Leena Revolle helmikuun loppuun mennessä os. Matintie 12 as 4, 04600 Mäntsälä, puh 019-6872680, 040-7433254 leena.repo@nic.fi.

Leena Repo antaa myös ohjeet viisumi- ym. papereitten toimittamisessa.

Kansanedustaja-Antti otti tähtitanssijan haasteen vastaan

Parhaimmillaan pari miljoonaa televisiokatsojaa saavuttanut viihdeohjelma **Tanssii Tähtien Kanssa** käynnistyy kolmannelle tuotantokaudelleen 2. maaliskuuta. Mukaan on kutsuttu ammattitanssinopettajien johdateltaviksi kymmenen suomalaista julkisuuden henkilöä – poliittikan saralta sai kutsun mukaan pyhäjärveläisjuurinen **Antti Kaikkonen** (kesk.).

Marraskuun Vpl. Pyhäjärvi-lehdessä Kaikkonen kertoi, millaista on pyörähdellä presidentin itsenäisyysvastaanotolla, mutta nyt on edessä tiukempi paikka MTV3:n suorissa lähetyksissä sunnuntai-iltsin.

Antti Kaikkosta kysyttiin ohjelman mukaan joulukuulla, ja edessä oli tuumaustauko.

– Pohdin jonkun aikaa lähinnä sitä, miten saan sovitettua mukana olon eduskuntatyöhön. Kun minulle luvattiin tanssinopettaja, joka taipuu aikatauluhiini, lupasin lähteä mukaan.

Parketien partaveistä Antista tulee hiomaan mm. bailatonin kehittäjänä tunnettu tanssiopettaja-valmentaja **Satu Markkanen**.

Joissain jutuissa julkisudessa Antti Kaikkonen on luonnehtinut itseään Pohjois-Euroopan jäykkimmäksi mieheksi. Mitä arvelet, kuinka tanssiopettaja tämän jäykkyyden poistaa?

– No, katsotaan, saako hän ihmeitä aikaan. Satu kyllä oikein hyvä ja ammatitaitoinen opettaja, joten ehkä toivoo on sittenkin olemassa. Mutta kyllä tässä jännittää ja hirvittää yhtä aikaa. Kyllä tässä nyt aika paha paikka on, pitääkö peukkuja!

Entä kihlattu, niin ikään kansanedustajana työskentelevä **Satu Taiveaho**, kannustiko hän hiomaan myös häävalssitaitoja; onko kesähäät teille tiedossa?

– Kyllä hän on ollut ihan tyytyväinen, jos tanssitaitoni paranee. Eikä se voi kyllä kovin paljon huonontuakaan. Jaa kesähäät? No, hyvältä näyttää, mutta kesään on vielä aikaa...

Monet harjoitukset viikossa

Tanssin esittäminen elävän sekä tv-yleisön edessä vaatii paljon harjoitusta. Antti kertoo, että harjoituskertoja on muutama viikossa – muu vapaa-aika jääkin sitten lähiviikkoina aika vähille. Tanssiparit opettelevat kaikki kymppitanssit rumbasta valssiin ja fox-trotista jiveen. Mitä tansseja odotat eniten, minkä taas arvelet olevan vaikeimpia?

– Valssi ja tango ovat edes jonkun verran tuttuja, mutta esimerkiksi cha-cha on varmasti tosi haas-

Antti Kaikkonen on saanut opettajakseen tanssin monitaituri Satu Markkanen. Televisiokisan juontavat Marco Bjurström ja Vanessa Forsman. Kuvat: MTV3.

tava. Ja moni muu, suurin osa näistä tansseista on kuitenkin aika vieraita meikäläiselle, Antti huokaa.

Joko tiedät, millaisia

esiintymisasuja sinulle tehdään?

– En tiedä muuta kuin frakin valssia varten, mutta jotain eksoottisempaa-

kin on kuulemma luvassa.

Joka sunnuntai putoaa yksi tanssipari pois kisasta. Ensimmäisen tanssinsa kilpailijat pääsevät esittämään 9.3. Kilpailu huipentuu finaaliin 11.5. Muut kilpailukumppanit ovat parit Merja Larivaara ja Janne Talasma, Maria Lund ja Mikko Ahti, Jyrki Anttila ja Satu Suomi, Vappu Pimiä ja Jani Rasimus, Nickie Lignell ja Susanne Matson, Joonas Hytönen ja Kati Koivisto, Sikke Sumari ja Daniel Ylämäki, Tuuli Matinsalo ja Aleks Seppänen sekä Jimi Pääkallo ja Anna Sainila.

”Ei tarvitse hautautua kabinetteihin”

Poliitikon lähteminen mukaan viihdeohjelmaan on kirvoittanut kommentteja monelta taholta.

– Enimmäkseen on tullut kannustusta ja positiivista palautetta, mutta on toki sitten niitäkin, joiden mielestä poliitikkojen pitää vain poliitikoida ja pysyä kabineteissaan, eikä tehdä muuta. Itse kyllä uskon, että päätöksentekijöille on eduksi tuntea elämää mahdollisimman laajasti, miksei jopa tietää jotakin tanssikulttuuristakin. Ei se ainakaan haitaksi ole.

Luuletko, että joudut jatkossa antamaan tanssivinkkejä muille kansanedustajille, vaikkapa puoluetoverillesi, pääministeri **Matti Vanhaselle**?

– Kyllähän askelkuvioita on jo kyselyt, mutta tuskinpa nyt kuitenkaan lähdän tanssikursseja eduskunnassa vetämään, en edes Vanhaselle. Eiköhän Matille löydy muitakin tanssittajia, jos niikseen tulee, myhäilee Kaikkonen.

Jos et olisi itse lähtenyt mukaan, ketä olisit suositellut sijaasi ohjelmaan?

– Tänä vuonna haussa oli kuulemma miespuolinen kansanedustaja. Esimerkiksi **Pertti Salovaara** olisi varmasti ollut hyvä, hän mahdollittoman mukava mies. Tai **Marko Asell**, hän varmaan olisi pystynyt vääntäytymään erilaisiin asentoihin helposti.

Juuria Pyhäjärvelle ja Käkisalmeen

Antti Kaikkosen juuria on Pyhäjärvellä isoisänsä, viime syksynä edenneen **Arvi Kaikkosen** kautta.

– Ja sain juuri terveisiä Käkisalmeilta, ja on selvinyt, että minulla on juuria Pyhäjärven lisäksi myös sinne. Ihan mielenkiintoista saada suvun varhaisempia vaiheita selville. Hyvää alkavaa kevättä kaikille Karjalan ystäville!

MARJO RISTILÄ-TOIKKA

TAPAHTUMAKALENTERI

Lahden Seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon maaliskuun kokous pidetään torstaina maaliskuun 13. pnä klo 13 alkaen Ravintola Wanhassa Herrassa, Laaksokatu 17 Lahti. Tervetuloa!

Pyhäkylän koulupiiriläisten varsinainen koulupiirikokous pidetään Kinnalan Koukulla Äetsän Kikassa la 19.4.2008. Ilmoittautuminen klo 11.30 alkaen. Klo 12.00 alkavassa ohjelmassa mm.: Marja Lahtinen laulaa ja muistelee ja Timo Pohjola pohtii; Miten löydän sukuni kotipaikan Pyhäjärvellä? Toimintakertomus Kirjatoimikunnan toimista ja tilit, miten toimintaa jatketaan, sekä muuta ajankohtaista. Tietysti myös Marjan ja Kallen ”taikomat” ruoka ja kahvi. Poikkeuksellisesti ei osanotomaksua. Kerro kokouksesta myös naapurillesi. Ilmoittautumisia ottavat vastaan Irma, p. 03-5143 731 ja Seija, p. 040-835 5820. Ajo-ohje maaliskuun lehdessä.

Karjala kutsuu jälleen. 6.6-9.6.2008 matka Petroskoin Kizhinsaarelle. Perinteinen Juhannusmatka 19.6-22.6.2008 Sortavala, Valamo, Pyhäjärvi, jossa kokko ja Juhannustanssit. Heinäkuun alussa Vienankemmatka, Solovetskinluostari ja Valkoiset Valaat. 14.7-17.7.2008 matkaamme Konevisanluostariin. 28-31.7.2008 Pietari-Pyhäjärvi. Elokuunmatka 8-11.8.2008 Sortavalaan ja Valamoon. Yöpymiset Pyhäjärven Lomaranta Musakalla. Tiedustelut: Heli Salminen puh: 050-5671586

Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvi-kerho. Maaliskuun tarinatuokio on su. 9.3. klo 13. Vanhan Kirjastotalon Musiikkisalissa. Johtokunta kokoontuu klo 12. Yhteislaulua, kahvit ja arpajaiset, ym ohjelmaa.

Kerhon kevätretki tehdään Lahden kaupungin Teatteriin la. 26.4. päivänäytös klo 13. Pirkko Saision: ”Omat koirat” näytelmä. Retkeen kuuluu kiertoajelu ja ruokailu. Lähtö Tampereelta klo 8 linja-autolla. Hinta vain 40€/henkilö. Tule mukaan tarinatuokioon ja teatterimatalle. Voit ilmoittautua myös puhelimella 040-5049135.

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat
Mouhijärvellä 19.-20.7.2008

vpl. **Pyhäjärvi**

Kaunista Vpl Pyhäjärveä.

Osa I, Pyhäkylän koulutie, 232 sivua, 300 valokuvaa. Osa II, Juurillaan ja maailmalla, 504 sivua, 1450 valokuvaa. Koko A4. Kirjaparin hinta 95 € + lähetyskulut. **Tilaukset:** Toivo Hinkkanen, p. 050 3425 027, tai larjava@gmail.com

Seuraavaan lehteen tarkoitettu aineisto pitää olla toimituksessa **tiistaihin 11.3.2008** mennessä. Huomaa uudet yhteystiedot!

vpl. **Pyhäjärvi**

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

VPL.PYHÄJÄRVI-SÄÄTIÖ

Päätoimittaja:

Marjo Ristilä-Toikka
Rautasemantie 375
37550 Lempäälä
puh. 040 730 2622 tai
03-3748 448 iltaisin
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja osoitteenmuutokset:

Reino Äikiä
Nokkamäentie 256
32700 Huittinen
puh. 040 769 5775
tai 02-566 213
fax 02-566 218
reino.aikia@esanet.fi

Sivunvalmistus:

Marjo Ristilä-Toikka

Painopaikka:

Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

Tilaushinnat: koti- ja ulkomaat 25 euroa/vsk.

Ilmoitushinnat (pmm):
kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 22%